ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA EKONOMICKÁ

Bakalářská práce

Analýza nákladů vybraného výrobního podniku

Cost analysis of a particular manufacturing company

Alena Foudová

Plzeň 2014

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta ekonomická
Akademický rok: **2013/2014**

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení:	**Alena FOUDOVÁ**
Osobní číslo:	**K11B0099K**
Studijní program:	**B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor:	**Podniková ekonomika a management**
Název tématu:	**Analýza nákladů vybraného výrobního podniku**
Zadávající katedra:	**Katedra financí a účetnictví**

Zásady pro vypracování:

1. Definujte pojem náklady, jejich členění a význam.
2. Stručně charakterizujte vybraný výrobní podnik.
3. Zhodnoťte náklady podniku a jejich vývoj.
4. Navrhněte doporučení pro zvýšení hospodárnosti podniku.

Rozsah grafických prací:	**neuveden**
Rozsah pracovní zprávy:	**40 - 60 stran**
Forma zpracování bakalářské práce:	**tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

- **FIBÍROVÁ, Jana; WAGNER, Jaroslav; ŠOLJAKOVÁ, Libuše.** *Nákladové účetnictví: Manažerské účetnictví I). 3. přeprac. vyd.* **Praha: Oeconomica, 2004. ISBN 80-245-0746-3**
- **KRÁL, Bohumil a kol.** *Manažerské účetnictví.* **Praha: Management Press, 2002. ISBN 80-7261-062-7**
- **ŠOLJAKOVÁ, Libuše.** *Strategicky zaměřené manažerské účetnictví.* **Praha: Management Press, 2009. ISBN 978-80-7261-199-7**

Vedoucí bakalářské práce:	**Ing. Jitka Zborková** Katedra financí a účetnictví
Datum zadání bakalářské práce:	**1. června 2013**
Termín odevzdání bakalářské práce:	**6. prosince 2013**

Doc. Dr. Ing. Miroslav Plevný
děkan

L.S.

Prof. Ing. Lilia Dvořáková, CSc.
vedoucí katedry

V Plzni dne 1. června 2013

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma

„Analýza nákladů vybraného výrobního podniku“

vypracovala samostatně pod odborným dohledem vedoucí bakalářské práce Ing. Jitky Zborkové za použití pramenů uvedených v přiložené bibliografii.

V Plzni, dne 4. 12. 2013 …….

podpis autora

Poděkování

Ráda bych zde poděkovala své vedoucí bakalářské práce Ing. Jitce Zborkové za odborné vedení, za pomoc a rady při zpracování této práce.

Obsah

Úvod ... 8

1 Náklady, jejich členění a význam ... 9

1.1 Druhové členění nákladů ... 10

1.2 Účelové členění nákladů ... 10

1.3 Členění nákladů podle odpovědnosti za jejich vznik ... 11

1.4 Kalkulační členění nákladů ... 11

1.5 Členění nákladů z hlediska potřeb rozhodování ... 12

2 Řízení nákladů, nákladové účetnictví ... 14

2.1 Strategické řízení nákladů ... 14

2.2 Hospodárnost nákladů ... 14

2.3 Nákladová střediska ... 15

2.4 Nákladové účetnictví ... 15

2.5 Význam řízení nákladů ... 17

2.6 Výsledek hospodaření, výkaz zisku a ztráty ... 17

3 Charakteristika společnosti AWELD spol. s r.o. ... 21

3.1 Základní údaje ... 21

3.2 Historie společnosti ... 22

3.3 Společnost v roce 2013 ... 23

3.4 Hlavní obory podnikání ... 24

3.5 Organizační struktura společnosti ... 27

3.6 Účetní metody a účetní zásady ... 30

4 Náklady společnosti a jejich vývoj – praktická část ... 32

4.1 Ekonomické výsledky společnosti ... 32

4.2 Dodavatelé společnosti ... 35

4.3 Struktura nákladů společnosti ... 37

4.4 Rozbor nákladové položky spotřeba materiálu 38
4.5 Rozbor služebových nákladových položek 41
4.6 Rozbor osobních nákladových položek 44
4.7 Rozbor nákladové položky tvorba opravných položek 46
4.8 Rozbor finančních nákladů 49
5 Návrhy a doporučení 53
5.1 Doporučení v oblasti kurzových rozdílů 53
5.2 Doporučení v oblasti ostatních finančních nákladů 56
5.3 Doporučení v oblasti tvorby opravných položek 57
6 Závěr 60
Seznam tabulek 61
Seznam obrázků 61
Seznam použitých zkratek 63
Seznam použité literatury 64

Úvod

V období ekonomické recese je ve všech oborech podnikání čím dál větší konkureční boj na trhu především v oblasti malého a středního podnikání. Malé a střední podniky jsou čím dál více tlačeny konkurencí ke snižování cen svých výrobků a služeb. V takovém období je velmi obtížné, takřka nemožné zvyšovat výkony bez vynaložení dalších nákladů. Proto cestou ke zvyšování výsledku hospodaření a ke zvyšování efektivnosti podniku je cesta snižování nákladů. Z tohoto důvodu je jedním z nejdůležitějších úkolů managementu podniku správné řízení nákladů. Podniky, které správně řídí svoje náklady, dosahují nejen lepších ekonomických výsledků, ale jsou také odolnější proti rizikům podnikání. Řízení nákladů spojené s účinným snižováním všech nákladových položek podniku představuje jednu z klíčových cest ke zvyšování konkurenceschopnosti podniku. Snižování nákladových položek ovšem nesmí být na úkor kvality nabízených výrobků nebo poskytovaných služeb a nesmí negativně ovlivňovat spokojenost zákazníků. Řízení nákladů spojené se snižováním nákladových položek podniku musí být dlouhodobý, systematický a všechna možná rizika pečlivě zvažující proces.

Předmětem této práce je analýza nákladů vybraného výrobního podniku, kterým je společnost AWELD spol. s r.o. Tato společnost se zabývá výrobou a opravami dílů především pro cihlářský průmysl. Stavebnictví je v současné době v ekonomické recesi, a proto je pro společnost AWELD spol. s r.o.velice důležité účinně řídit svoje náklady. Cílem této práce je vyhodnotit, jak se daří společnosti AWELD spol. s r.o. svoje náklady řídit a podat návrhy a doporučení na další možné snižování nákladů.

V první části práce je definován pojem náklady a je popsáno členění nákladů. Ve druhé části je popsán význam řízení nákladů, vysvětlen pojem nákladové účetnictví, pojem výsledek hospodaření a popsán obsah povinného účetního výkazu Výkaz zisku a ztráty.

Ve třetí části práce je představen vybraný výrobní podnik, jsou popsány jeho obory podnikání, organizační struktura, účetní zásady a metody. Ve čtvrté části jsou rozebrány jednotlivé nákladové položky podniku a jejich vývoj za posledních 5 let. A v páté části práce jsou podány návrhy a doporučení vedoucí ke snížení nákladů a ke zvýšení efektivnosti a konkurenceschopnosti vybraného výrobního podniku.

1 Náklady, jejich členění a význam

Náklady se ve finančním účetnictví vymezují jako úbytek ekonomického prospěchu. Podle Krále tento úbytek se projevuje poklesem aktiv nebo přírůstkem dluhů a vede ke snížení vlastního kapitálu v hodnoceném období. Náklady jsou spolu s výnosy základem měření výsledku hospodaření finančního účetnictví. [6]

Náklady v manažerském účetnictví jsou charakterizovány jako hodnotově vyjádřené, účelné vynaložení ekonomických zdrojů. [6]

Tímto se rozdílnost pojetí nákladů ve finančním a manažerském účetnictví nevyčerpává, rozdílnost je také ovlivněna způsobem vyjádření a ocenění nákladů. Máme trojí pojetí nákladů: finanční, hodnotové a ekonomické. [1]

Finanční pojetí nákladů se nejčastěji uplatňuje ve finančním účetnictví. Je založeno na aplikaci peněžní formy koloběhu prostředků. Náklady se chápou jako peníze investované do výkonů, které pak zajišťují náhradu peněz v jejich původní výši. [6]

Hodnotové pojetí nákladů mělo rozvoj hlavně ve vazbě na vývoj nákladového účetnictví. Jako náklady zde nevystupují jenom peněžně zajištěné ekonomické zdroje, ale i faktory, které svými důsledky ovlivňují ekonomickou racionalitu dané aktivity. Příkladem mohou být náklady jako kalkulační odpisy, kalkulační úroky nebo kalkulační nájemné. [6]

Ekonomické pojetí nákladů chápe náklady jako maximum hodnoty, které lze vyprodukovat prostřednictvím zvolené alternativy. Tyto podmínky splňují tzv. oportunitní náklady, které se vymezují jako maximální ušlý efekt, který byl obětován v důsledku využití ekonomického zdroje ve zvolené alternativě. To znamená, že oportunitní náklady nepředstavují reálné ekonomické zdroje, ale dodatečně vložené měřítko účelnosti uskutečněné volby. Například oportunitním nákladem je výnos, o který se podnik připravuje tím, že budovu vloženou do podnikání dále nepronajímá. [6]

Náklady můžeme členit podle různých hledisek, máme druhové členění nákladů, účelové členění nákladů, členění nákladů podle odpovědnosti za jejich vznik, kalkulační členění nákladů a členění nákladů z hlediska potřeb rozhodování. [1]

1.1 Druhové členění nákladů

Náklady lze členit podle jednotlivých druhů. Za základní nákladové druhy se považuje spotřeba materiálu, spotřeba externích prací a služeb, mzdové a ostatní osobní náklady, odpisy dlouhodobě využívaného majetku a finanční náklady. [4]

Pro náklady vstupující do podniku z vnějšího okolí jsou charakteristické tři základní vlastnosti:

- z hlediska jejich účetního zobrazení jsou **prvotní**, stávají se předmětem zobrazení hned při vstupu do podniku,
- jsou **externí**, vznikají spotřebou materiálu, prací či služeb od jiných subjektů,
- z hlediska možnosti jejich dalšího podrobnějšího členění jsou **jednoduché**. [2]

Druhové členění nákladů se nezabývá příčinou vynaložení nákladů, nezabývá se bezprostředním vztahem k prováděným výkonům, útvarům či procesům. Pro řízení nákladů a výsledku hospodaření je použití samostatného nedoplněného druhového členění omezené. Z tohoto důvodu je druhové členění nákladů vhodné kombinovat s dalším členěním nákladů. [2]

1.2 Účelové členění nákladů

Účelové členění nákladů sleduje náklady ve spojení s podnikatelským procesem, se vztahy uvnitř podniku, ve vztahu ke konkrétním výkonům a činnostem. Z hlediska řízení hospodárnosti se tyto náklady člení do dvou základních skupin, na technologické náklady a na náklady na obsluhu a řízení. [4]

Technologické náklady jsou vyvolané technologií určité činnosti nebo určitého výkonu. Je to například spotřeba základního materiálu, odpisy technologického zařízení atd. [6]

Náklady na obsluhu a řízení jsou vynaloženy pro vytvoření, zajištění a udržení podmínek průběhu činnosti. Jsou to například náklady na provoz budov nebo mzdy řídících pracovníků. [1]

Podrobnějším členěním technologických nákladů a nákladů na obsluhu a řízení je členění nákladů na **jednicové** a **režijní**. Jednicové náklady jsou částí nákladů technologických. Režijní náklady jsou náklady, u nichž není možné vyjádřit vztah ke konkrétní jednotce výkonu. [4]

1.3 Členění nákladů podle odpovědnosti za jejich vznik

Výchozí bod pro členění nákladů ve vztahu k útvarům je rozdělení nákladů podle místa jejich vzniku. Na toto rozdělení musí být navázáno členění podle odpovědnosti za vznik nákladů. Vnitropodnikové útvary, kterým jsou náklady přiřazovány, co se týká odpovědnosti, se nazývají odpovědnostní střediska. [7]

Spojení mezi jednotlivými odpovědnostními středisky je uskutečňováno systémem vazeb, jejichž nositeli jsou předávané nebo přejímané výkony. Náklady, které vznikají odebírajícímu středisku, se nazývají jako náklady interní. Jejich výše je dána množstvím dílčích výkonů a jejich vnitropodnikovým oceněním. Vlastností těchto nákladů je, že se jedná o náklady druhotné (z hlediska podniku jako celku se projeví na vstupu podruhé, poprvé se projevily ve středisku, které daný výkon provedlo) a že se jedná o náklady složené (z podnikové úrovně řízení je lze dále analyzovat ve vztahu k jednotlivým nákladovým složkám). [2]

1.4 Kalkulační členění nákladů

Kalkulační členění nákladů je přiřazování nákladů k výkonu nebo k jeho části. Je to zvláštní typ účelového členění nákladů. [4]

Z hlediska příčinných vazeb nákladů k výkonu lze rozlišit dvě základní skupiny nákladů:

- přímé náklady
- nepřímé náklady

Přímé náklady přímo souvisí s konkrétním druhem výkonu. Patří sem náklady jednicové, které jsou vyvolány přímo jednotkou výkonu. Kromě jednicových nákladů

sem také patří náklady, které jsou vynakládány v souvislosti s prováděním pouze tohoto druhu výkonu. Takovým nákladem může být například časová mzda řidiče v případě, že kalkulační jednice je například 1 kilometr přepravy prováděný konkrétním typem automobilu. Přímými náklady jsou také tzv. ostatní přímé náklady, které často zahrnují náklady fixní. Nutnou vlastností přímých nákladů tedy nemusí být jejich proporcionální charakter. [6]

Nepřímé náklady se nevážou k jednomu druhu výkonu, zajišťují průběh podnikatelského procesu v širších souvislostech. Patří sem většina režijních nákladů, které bývají společné více druhům výkonů. [6]

1.5 Členění nákladů z hlediska potřeb rozhodování

Základním členěním jsou dvě základní skupiny nákladů: náklady variabilní a náklady fixní. [2]

Obrázek 1: Průběh celkových proporcionálních, podproporcionálních a nadproporcionálních nákladů a nákladů fixních

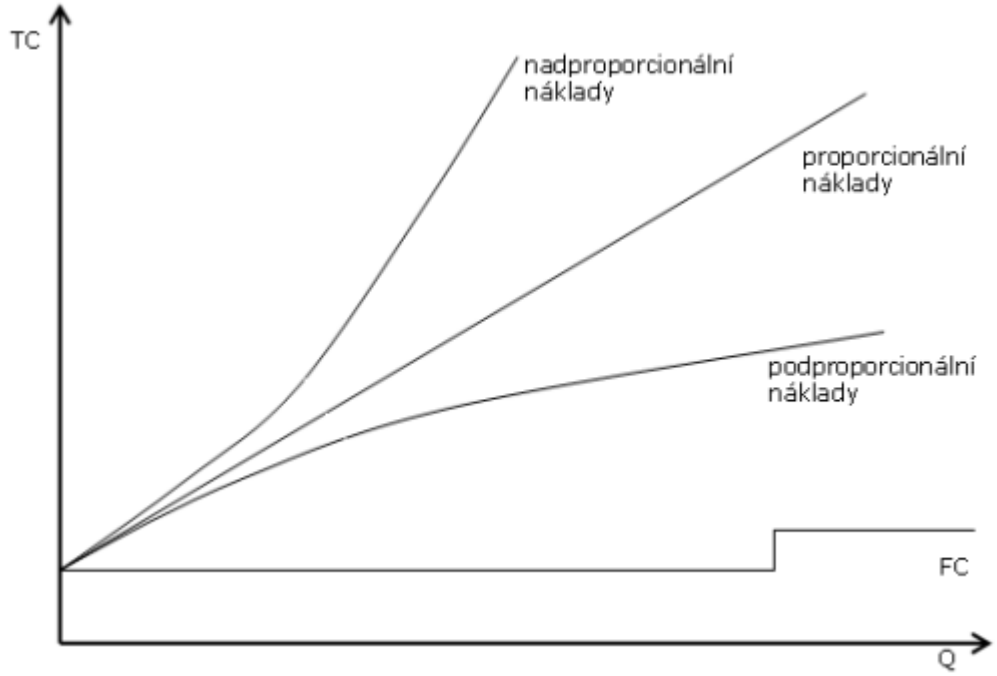

Zdroj: LAZAR, Jaromír. Manažerské účetnictví a controlling

Variabilní náklady se mění v závislosti na objemu výkonů. V praxi nejsnáze kvantifikovatelnou částí variabilních nákladů jsou náklady **proporcionální**. Náklady na jednotku jsou konstantní a jejich celkový objem roste přímo úměrně počtu výkonů. Příkladem proporcionálních nákladů jsou náklady jednicové a také ta část režijních nákladů, která je ovlivněna stupněm využití kapacity. Podle Krále jsou proporcionálními náklady například náklady na opravy automobilů vyvolané ujetými kilometry. V praxi je skutečnost trochu jiná, neboť náklady na opravy aut nerostou proporcionálně podle počtu ujetých kilometrů, ale tyto náklady jsou například také ovlivněny stářím automobilu, vykonávanou údržbou automobilu apod. [6]

Vedle proporcionálních nákladů jsou, v praxi často se vyskytující, **podproporcionální** náklady, kdy náklady rostou pomaleji než objem prováděných výkonů. Je to například spotřeba elektrické energie zahrnující paušál a hodinovou sazbu. [1]

V případě, kdy náklady rostou rychleji než objem prováděných výkonů, se jedná o **nadproporcionální** náklady. Tyto náklady nejsou v praxi tak časté, je to například zvyšující se spotřeba pohonných hmot při zvýšení rychlosti automobilu. Na první pohled vypadají tyto náklady jako nehospodárné, ale ne vždy tomu tak je. Někdy rychlejší růst těchto nákladů může zabránit větším ztrátám. [1]

Fixní náklady se nemění v určitém rozsahu prováděných výkonů. Jde často o tzv. kapacitní náklady, kterou jsou vyvolané potřebou zajištění podmínek pro efektivní průběh podnikatelského procesu. Rozlišujeme dvě skupiny fixních nákladů: [1]

- první skupina se vynakládá často ještě před zahájením podnikatelského procesu, kdy je potřeba koupit budovu, strojní zařízení, informační systém apod. Podstatnou charakteristikou těchto tzv. umrtvených fixních nákladů je skutečnost, že jejich celkovou výši již nelze ovlivnit v průběhu podnikatelského procesu. Jedinou možností jejich snížení je opačně působící investiční rozhodnutí například prodej budovy apod. Příkladem těchto nákladů jsou odpisy fixních aktiv. [2]

- druhá skupina není bezprostředně spojena s investičním rozhodnutím a při snížení využití kapacity lze tyto náklady snížit. Jsou to tzv. vyhnutelné fixní náklady. Příkladem jsou náklady na vytápění hal v případě, že podnik redukuju třísměnný provoz na dvousměnný apod. [2]

Nejdůležitějším rysem obou skupin fixních nákladů je fakt, že v určitém rozpětí využité kapacity zůstávají stejné. [2]

2 Řízení nákladů, nákladové účetnictví

2.1 Strategické řízení nákladů

Ve strategickém řízení nákladů se rozlišuje, kdy dochází ke skutečné spotřebě zdrojů a kdy se o této spotřebě rozhoduje. O většině nákladů se rozhoduje v etapě výzkumu, vývoje a technické přípravy nového výrobku. Šoljaková uvádí, že až 90% nákladů souvisejících s výrobkem je výsledkem rozhodnutí učiněných v etapách přípravy výrobku. V těchto etapách se rozhoduje o vlastnostech budoucího výrobku, o jeho parametrech, o použitých materiálech a technologiích, o designu atd. V tomto období je tedy největší možnost ovlivnit výši nákladů spojených s novým výrobkem. Proto velkých úspor v oblasti nákladů je možné učinit v oddělení přípravy výroby, v oddělení technologickém a konstrukčním. [10]

Ve vztahu k přidané hodnotě se náklady dělí na náklady zvyšující nebo snižující hodnotu výkonů z pohledu zákazníka nebo na náklady nepřidávající hodnotu. [6]

Náklady přidávající hodnotu jsou náklady, které se přímo promítnou ve výkonu pro zákazníka. Jsou to náklady, které jsou na první pohled zákazníkovi zřejmé a které vzbuzují u zákazníků důvěru, jako například použité materiály, náklady na distribuci, náklady na služby zákazníkům atd. [10]

Náklady nepřidávající hodnotu jsou náklady, které jsou z hlediska hodnoty výkonu neutrální, z pohledu zákazníka nezvyšují hodnotu výkonu, jsou to například náklady na přesun zásob z jednoho místa na jiné místo v rámci podniku apod. [10]

Náklady snižující hodnotu jsou náklady, které naopak hodnotu výkonu v očích zákazníků snižují, například náklady, které způsobují škody na životním prostředí apod. [10]

2.2 Hospodárnost nákladů

Hospodárnost představuje takový průběh nákladů, při které podnik dosahuje žádoucích výkonů s co nejnižším vynaložením nákladů při zachování kvality výkonů. Jako

kritérium hospodárnosti se používají průměrné náklady výkonu. Hospodárnost lze ovlivnit 2 způsoby: úsporností a výtěžností. [2]

Úspornost se projevuje snížením absolutní výše nákladů, které byly vynaloženy na konkrétní výkon. Jen u nákladů, které nejsou reálným výdajem peněžních prostředků (například odpisy) nebo které jsou smluvně stanoveny nebo určeny zákonem (například daně, clo apod.) nemůže v krátké době dojít k jejich překročení nebo úspoře. [2]

Výtěžnost je výsledkem zvyšování objemu výkonů při konstatním vynaložení nákladů v určitém časovém období. Jedná se o maximalizaci účinku nákladů, která se projevuje snižováním průměrných nákladů výkonu. [2]

2.3 Nákladová střediska

Nákladové středisko je nejnižší útvar, za který se zjišťují náklady z hlediska odpovědnosti. Jednotlivým střediskům se stanoví plány nebo rozpočty ovlivnitelných nákladů, které jsou následně předmětem kontroly. Hmotná zainteresovanost pracovníků jednotlivých útvarů bývá zpravidla vázána na úspory skutečných nákladů proti plánovaným. [7]

Při rozčlenění nákladů podle odpovědnosti za jejich vznik působí největší potíže náklady, jejichž výši ovlivňuje společně více nákladových středisek. Například to jsou spotřeby vody nebo energií měřených na měřiči, které je společné pro více středisek. [5]

Pro správnou analýzu nákladů podniku je nezbytné jednotlivé nákladové položky co nejpřesněji alokovat konkrétnímu nákladovému středisku podniku, sestavit plán nebo rozpočet ovlivnitelných nákladů pro jednotlivá střediska a pak skutečné náklady s plánovanými porovnávat, vyhodnocovat rozdíly a zjišťovat příčiny těchto rozdílů.

2.4 Nákladové účetnictví

Název nákladové účetnictví vyvolává u neodborníků dojem, že předmětem zájmu nákladového účetnictví jsou pouze informace o nákladech. Není tomu tak, v centru

pozornosti nákladového účetnictví jsou informace nejen o nákladech, ale i o výnosech, příjmech, výdajích, aktivech a pasivech.

Nákladové účetnictví začalo existovat s rozvojem průmyslu v 18. – 19. století. Tehdy dochází k oddělení vlastnictví podniku a řízení podniku. Začíná se rozlišovat účetnictví pro externí uživatele a interní uživatele. Za průkopníka nákladového účetnictví je považován Josiah Wedgwood, který ve svých závodech začal analyzovat náklady na materiál a na práci pro každý výrobní krok a také určoval režijní náklady. Následoval rychlý rozvoj v této oblasti, dokonce i v České republice: Baťovy závody ve Zlíně rozvinuly provozní účetnictví s podrobně sestavenou kalkulací výrobků vycházející z požadované prodejní ceny. [14]

Nákladové účetnictví při svém vzniku mělo za úkol poskytovat informace o skutečných nákladech. V průběhu času s rozvojem průmyslu přešlo nákladové účetnictví od pouhého zjišťování skutečných nákladů k porovnávání skutečných nákladů s náklady plánovanými nebo rozpočtovanými a ke zjišťování odchylek mezi nimi a k analýze těchto odchylek. Cílem nákladového účetnictví je získání informací pro řízení nákladů uvnitř podniku. Aby mohlo nákladové účetnictví tyto informace získat, musí zachytit vše co se v podniku děje při přeměně vstupů na výstupy. Předmětem nákladového účetnictví je tedy zjišťování a přiřazování nákladů v určité podnikové struktuře. [14]

V dnešních dnech je nákladové účetnictví systémovým zobrazením podnikatelského procesu v jeho úplnosti a nepřetržitosti včetně jeho výsledků. Nákladové účetnictví může být koncipováno buď jako výkonové účetnictví nebo odpovědnostní účetnictví. U **výkonového účetnictví** je hlavním cílem odpovědět na otázku jaké jsou náklady, marže, zisk a další hodnoty. U **odpovědnostního účetnictví** je hlavním cílem odpovědět na otázku jak k celopodnikovým výsledkům přispívají jednotlivé vnitropodnikové útvary. [6]

Nákladové účetnictví oproti účetnictví finančnímu není svázáno žádnými předpisy, jeho organizace je zcela v rukou podniku. Nákladové účetnictví má za úkol poskytovat informace a podklady, které managementu podniku umožní analyzovat faktory, které vedly k příznivým či nepříznivým výsledkům podniku. Podává informace, jak k celkovým výsledkům podniku přispěly jednotlivé výkony, činnosti, útvary. Je tedy určeno pro interní uživatele účetních informací jako jsou management podniku a vlastníci podniku. [2]

2.5 Význam řízení nákladů

Podstatou podnikatelského procesu spočívá v transformaci, což je přeměna vstupů na výstupy tak, aby hodnota výstupu byla vyšší než hodnota vstupu. Klíč k této vyšší hodnotě výstupu je prodej takových výrobků a služeb, které budou odpovídat požadavkům trhu, kdy bude podnik moci zhodnotit vstupy získáním vyšší hodnoty za výstupy od zákazníka. [5]

Ovlivnitelnost veličin jako jsou aktiva, příjmy, výnosy je omezena relativně úzkým manévrovacím prostorem. Tento prostor je vymezen existující kapacitou, která umožňuje vytvářet výrobky a služby pro existující zákazníky, na relativně známých trzích. Je v zásadě rozhodnuto o tom: co, jak a pro koho vytvářet. V této souvislosti je v zásadě rozhodnuto i o tržních cenách, za které je možné tyto výrobky a služby prodávat. Proto centrem pozornosti řízení výkonnosti, řízení zisku, je zejména řízení nákladů, které je pak neoddělitelně spjato s řízením výnosů a zisku, s řízením peněžních příjmů a výdajů, s řízením aktiv a pasiv. Proto analýza a řízení nákladů je tak důležitou součástí řídící činnosti podniku. [1]

2.6 Výsledek hospodaření, výkaz zisku a ztráty

Účinnost nákladů podniku jako celku je měřena pomocí výsledku hospodaření, porovnáním nákladů na straně jedné a výnosů na straně druhé.

VH = Výnosy - Náklady

Celkový výsledek hospodaření podniku tvoří:

- provozní výsledek hospodaření,
- finanční výsledek hospodaření,
- mimořádný výsledek hospodaření.

Provozní výsledek hospodaření obsahuje výnosy a náklady z provozní činnosti podniku jako jsou tržby za zboží, vlastní výrobky a služby, spotřeba materiálu, energie, náklady na prodané zboží, osobní náklady, odpisy atd. Finanční výsledek hospodaření obsahuje výnosy a náklady z finanční činnosti, sem patří hlavně výnosy a náklady z finančního

majetku, úroky výnosové i nákladové, kurzové rozdíly atd. Mimořádný výsledek hospodaření tvoří mimořádné výnosy a náklady.

Hlavním cílem podnikatelského procesu je dosahovat kladného výsledku hospodaření, to je tvořit zisk. Výsledek hospodaření může být:

- výsledek hospodaření za účetní období = **EAT** (Earnings After Taxes) = čistý výsledek hospodaření

- výsledek hospodaření před zdaněním = **EBT** (Earnings Before Taxes), používá se při posouzení výkonnosti podniku, nemá na něj vliv různé zdanění zisku

- výsledek hospodaření před úroky a zdaněním = **EBIT** (Earnings Before Interest and Taxes), posuzuje výkonnost podniku bez ohledu na zvolený způsob financování a zdanění

- výsledek hospodaření před úroky, odpisy a zdaněním = **EBITDA** (Earnings Before Interest, Taxes, Depreciation and Amortization), vlastníci ho používají k posouzení rentability podniku

Od 1. ledna 2013 došlo ke změně vykazování výsledku hospodaření minulých let v rozvaze. Od tohoto data výsledek hospodaření minulých let bude v rozvaze rozdělen na položky Nerozdělený zisk minulých let, Neuhrazená ztráta minulých let a **Jiný výsledek hospodaření minulých let**. Právě posledně zmiňovaná položka je novinkou od letošního roku. [9]

Tato položka slouží pro zachycení oprav minulých let prostřednictvím účtů vlastního kapitálu. Pro účtování je doporučeno používat účty skupiny 42, použití konkrétního účtu si stanoví účetní jednotka sama. Tento Jiný výsledek hospodaření minulých let je určen pro účtování rozdílů ze změn účetních metod, pro účtování části odložené daně podle § 59 odst. 6. A také je tato nová položka určena pro účtování oprav v důsledku nesprávného účtování nebo neúčtování o nákladech a výnosech v minulých účetních obdobích, pokud jde o významné položky. To znamená, že opravy nákladů a výnosů minulých období nebudou již účtovány do mimořádných nákladů a výnosů a nebudou ovlivňovat výsledek hospodaření běžného účetního období. Účetní jednotka použití této nové položky v rozvaze popíše v příloze účetní závěrky. [9]

Obrázek 2: Část formuláře rozvahy v aktualizovaném znění roku 2013

		PASIVA CELKEM (ř. 68 + 88 + 121)	067	0	0
A.		**Vlastní kapitál (ř. 69 + 73 + 80 + 83 + 87)**	068	0	0
A.	I.	**Základní kapitál (ř. 70 až 72)**	069	0	0
	1	Základní kapitál	070		
	2	Vlastní akcie a vlastní obchodní podíly (-)	071		
	3	Změny základního kapitálu	072		
A.	II.	**Kapitálové fondy (ř. 74 až 79)**	073	0	0
A.	II. 1	Emisní ážio	074		
	2	Ostatní kapitálové fondy	075		
	3	Oceňovací rozdíly z přecenění majetku a závazků	076		
	4	Oceňovací rozdíly z přecenění při přeměnách společností	077		
	5	Vypořádání rozdílu z přeměn společností	078		
	6	Rozdíly z ocenění při přeměnách společností	079		
A.	III.	**Rezervní fondy, nedělitelný fond a ostatní fondy ze zisku (ř. 81 + 82)**	080	0	0
A.	III. 1	Zákonný rezervní fond / Nedělitelný fond	081		
	2	Statutární a ostatní fondy	082		
A.	IV.	**Výsledek hospodaření minulých let (ř. 84 + 86)**	083	0	0
A.	IV. 1	Nerozdělený zisk minulých let	084		
	2	Neuhrazená ztráta minulých let	085		
	3	Jiný výsledek hospodaření minulých let	086		
A.	V.	**Výsledek hospodaření běžného účetního období (+/-) (ř. 01 - (+ 69 + 73 + 80 + 83 + 88 + 121))**	087		
B.		**Cizí zdroje (ř. 89 + 94 + 105 + 117)**	088	0	0
B.	I.	**Rezervy (ř. 90 až 93)**	089	0	0

Zdroj: MPSV, 2013

Struktura podnikových nákladů a výnosů se zachycuje ve Výkazu zisku a ztráty. Výkaz zisku a ztráty je povinnou součástí účetní závěrky. Výkaz zisku a ztráty může být sestaven v členění účelovém nebo druhovém. Účetní jednotka může sestavit Výkaz zisku a ztráty buď jen v členění druhovém nebo v členění druhovém a účelovém. **Členění druhové** popisuje jaké náklady byly v podniku vynaloženy. Druhovými náklady jsou například spotřeba materiálu, mzdové náklady, odpisy atd. **Členění účelové** popisuje v jakém útvaru podniku byly náklady vynaloženy, například náklady na prodané výrobky, náklady na odbyt, náklady na správu atd. [3]

Hodnoty položek Výkazu zisku a ztráty jsou uvedeny ve 2 sloupcích, v prvním sloupci jsou uvedeny hodnoty běžného účetního období, ve druhém sloupci jsou uvedeny hodnoty minulého účetního období.

Struktura Výkazu zisku a ztráty se dá popsat následovně:

+ Tržby za prodej zboží

- Náklady vynaložené na prodané zboží

= **Obchodní marže** (dominantní veličina v podnicích s obchodní činností)

+ Tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb

+ Změna stavu vnitropodnikových zásob vlastní výroby

+ Aktivace

- Výkonová spotřeba

= **Přidaná hodnota**(vyjadřuje hrubou produkční sílu bez vlivů osob.a provozních nákl.)

- Osobní náklady, daně a poplatky, odpisy a jiné provozní náklady

+ Jiné provozní výnosy

= **Provozní výsledek hospodaření**

+ Finanční výnosy

- Finanční náklady

= **Finanční výsledek hospodaření**

- Daň z příjmu za běžnou činnost

= **Výsledek hospodaření za běžnou činnost**(provozní + finanční VH – daň z příjmu)

+ Mimořádné výnosy

- Mimořádné náklady

- Daň z příjmu z mimořádné činnosti

= **Mimořádný výsledek hospodaření**

= **Výsledek hospodaření za účetní období** (VH za běžnou činnost + za mimoř.činnost)

= **Výsledek hospodaření před zdaněním**

Na rozdíl od rozvahy se ve Výkazu zisku a ztráty sledují veličiny tokové, výnosy, náklady a výsledek hospodaření se sledují narůstajícím způsobem od začátku účetního období do jeho konce. Výkaz zisku a ztráty je společně s rozvahou nejdůležitějším výstupem z účetnictví každé účetní jednotky. [8]

3 Charakteristika společnosti AWELD spol. s r.o.

Společnost AWELD spol. s r.o. byla založena dne 7.5.1996 dvěma společníky Ing. Ladislavem Holečkem a Ing. Jaroslavem Jílkem. Hlavními obory podnikání společnosti AWELD spol. s r.o. jsou následující činnosti:

- výroba a renovace dílů pro cihlářský a keramický průmysl,
- navařování otěruvzdorných vrstev pro cihlářský a keramický průmysl,
- rekonstrukce a výroba strojů na přípravu a lisování keramických a cihlářských hmot,
- výroba šneků do šnekových lisů,
- servis a generální opravy strojů pro keramický průmys,
- výroba svařovacích přípravků pro automobilový průmysl,
- renovace ostatních dílů.

3.1 Základní údaje

Datum zápisu: 7. 5. 1996

Obchodní jméno: AWELD spol. s r.o.

Sídlo společnosti: Sládkova 984, 337 01 Rokycany

Identifikační číslo: 648 35 499

Právní forma: společnost s ručením omezeným

Základní kapitál: 100 000,- Kč

Statutární orgán: Jednatel: Ing. Ladislav Holeček

Jednatel: Ing. Jaroslav Jílek

Společníci: Ing. Ladislav Holeček, dat. nar. 9. září 1959

Břasy, Smědčice 83, okres Rokycany, PSČ 338 24

Vklad: 51 000,- Kč

Splaceno: 51 000,- Kč

Obchodní podíl: 51%

Ing. Jaroslav Jílek, dat. nar. 3. července 1968

Plzeň 2 – Slovany, Lužická 1522/3, okres Plzeň-město

Vklad: 49 000,- Kč

Splaceno: 49 000,- Kč

Obchodní podíl: 49%

Předmět podnikání: obráběčství

vedení účetnictví, vedení daňové evidence

výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3

živnostenského zákona

zámečnictví, nástrojářství [15]

3.2 Historie společnosti

Společnost AWELD spol. s r.o. byla založena v roce 1996 dvěma společníky, Ing. Ladislavem Holečkem a Ing. Jaroslavem Jílkem. Původně měla společnost sídlo v Plzni, v srpnu roku 1996 společníci koupili areál s dílnou v Rokycanech a od roku 1998 je sídlo společnosti v Rokycanech.

Primárním cílem společnosti bylo **poskytovat servis při renovaci dílů** pro cihlářský průmysl firmám v naší republice. Necelý rok od založení společnosti společníci zjišťují, že díly dokážou nejen renovovat, **ale také vyrábět**. Toto zjištění do budoucna znamenalo nejen vlastní konstrukční pracoviště, ale také řadu nových možností.

V roce 1997 společnost uzavírá smlouvu se svým prvním klíčovým zákazníkem, společností Wienerberger. V roce 1998 společnost proniká na zahraniční trhy. První export míří na Slovensko. Dokupuje se druhá část areálu v Rokycanech. V tomto roce společnost dělá svou první rekonstrukci cihlářského lisu. V roce 1999 společnost AWELD zřizuje svou vlastní konstrukční kancelář. V následujícím roce, v roce 2000

staví výrobní halu obrobny a představuje se na mezinárodním fóru – na veletrhu Ceramitec v Mnichově.

V roce 2002 Aweld staví novou administrativní budovu. Dále se společnosti daří obsadit kromě Evropy další dva kontinenty: Alžírsko v Africe a Martinique v Americe. V roce 2003 společnost zřizuje novou provozovnu v Plzni Černicích, a sice pracoviště pálicího zařízení. Díky nákupu tohoto stroje se zahajuje výroba roštů a sít. V roce 2008 společnost nakupuje další administrativní budovu a v závěru tohoto roku vyváží svoje výrobky do Austrálie. V roce 2009 společnost AWELD poprvé vystavuje na jednom z největších stavebních veletrhů na světě – na veletrhu MOSBUILD, který se každoročně koná v Moskvě. V roce 2010 AWELD prodává svůj vlastní lis AWL550 dalšímu klíčovému zákazníkovi společnosti HELUZ.

Obrázek 3: Lis AWL550

Zdroj: Interní materiály AWELD spol. s r.o., 2013

V roce 2012 společnost AWELD vystavuje na dvou významných mezinárodních výstavách, na výstavě CERAMITEC v Mnichově a na výstavě Tecnargilla, která se konává v proslulém italském letovisku Rimini.

3.3 Společnost v roce 2013

Rok 2013 je pro společnost AWELD rokem velkých změn. V tomto roce společnost již popáté vystavuje na jedné z největších stavebních výstav na světě – na výstavě Mosbuild, která se každoročně koná v Moskvě. AWELD na této výstavě během pěti let uzavřel kontrakty za mnoho miliónů korun. Jednalo se a jedná především o kontrakty

s firmami z Ruska, Kazachstánu, Běloruska nebo Ukrajiny. V posledních třech letech AWELD každý rok zdvojnásobuje objem exportu na tyto širší „ruské“ trhy.

Zmiňovaný stoprocentní meziroční nárůst dodávek do bývalých zemí Sovětského svazu se stal hlavním důvodem rozhodnutí společníků AWELDU ocitnout se přímo na trhu bývalých sovětských republik. Majitelé společnosti se rozhodli výrazným způsobem posílit svou pozici na širších „ruských“ trzích, a proto v létě roku 2013 zakládá AWELD spol. s r.o. svou **dceřinnou společnost „AWELD R“**. Tato společnost je ruskou společností s ručením omezeným a AWELD Rokycany má v této firmě 85% majetkový podíl. Dceřinná společnost se zaměřuje na renovaci opotřebitelných dílů a dodávky dílů nových pro všechny zákazníky z bývalých sovětských republik.

Pro zajištění kompletního servisu v oblasti renovace a oprav dílů ve stejné době – v létě roku 2013 – AWELD Rokycany zakládá v Rusku také svou pobočku – **novou orgranizační složku**, ve které nepřetržitě působí několik výrobních dělníků a jeden technik pro organizaci a provádění oprav a renovací. Pro „ruské zákazníky“ je tento krok velkým magnetem a lákadlem pro to, aby si objednávali služby u společnosti AWELD Rokycany, neboť oproti dřívějším rokům je organizace oprav a renovací daleko jednodušší , flexibilnější a časově kratší.

Další změnou v roce 2013 je změna v oblasti investic. AWELD kupuje v Rokycanech sousední pozemky se staršími budovami za několik miliónů korun. Stávající staré budovy jsou naplánovány k demolici a na jejich místě společnost plánuje vystavět nový hlavní vjezd do areálu společnosti s parkovacími plochami. Další naplánovanou investicí na další rok nebo roky je výstavba nové výrobní haly.

3.4 Hlavní obory podnikání

Jak již bylo výše uvedeno, hlavní činnostmi společnosti AWELD je výroba, rekonstrukce, renovace a opravy dílů pro cihlářský a keramický průmysl. Společnost AWELD je díky svému výrobnímu programu vyloženě **proexportní společností**. Na území České republiky je pouze omezený počet cihelen a keramických závodů, pro které AWELD vyrábí a opravuje díly do strojů, a proto je logické, že zhruba tři čtvrtiny

produkce společnosti míří za hranice České republiky, a to jak do zemí Evropské unie, tak do třetích zemí.

Obrázek 4: Podíl odbytu do tuzemska a do zahraničí AWELD spol.s r.o. v roce 2012

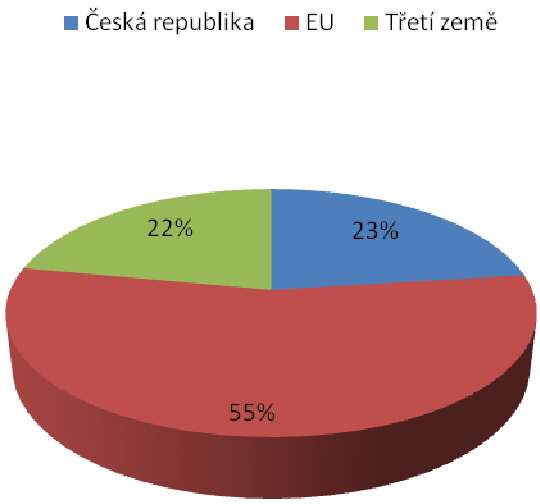

Zdroj: Vlastní zpracování, 2013

Obrázek 5: Podíl exportu do jednotlivých zemí AWELD spol. s r.o. v roce 2012

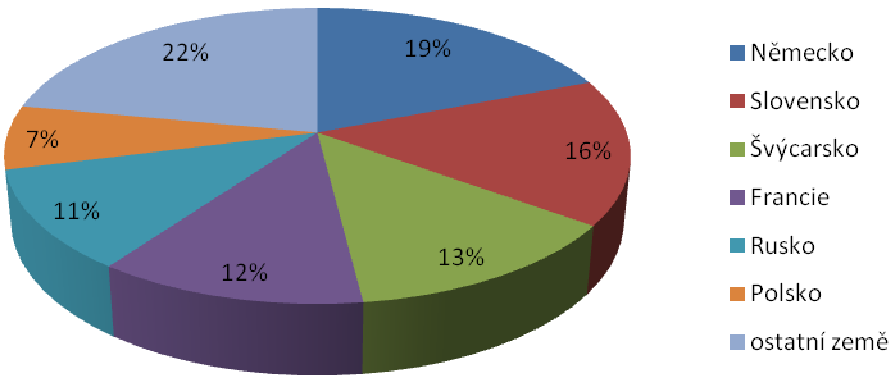

Zdroj:Vlastní zpracování, 2013

Z výše uvedených grafů je patrné, že největší podíl odbytu společnosti AWELD mají země Evropské unie. Z této oblasti odbytu pak největším odběratelem je Německo následované Slovenskem. Zajímavý je podíl Ruska 11%, neboť ještě v letech 2010 a 2011 se podíl vývozu výrobků AWELD do Ruska pohyboval kolem 1%.

Obrázek 6: Největší odběratelé AWELD spol. s r.o. v roce 2012

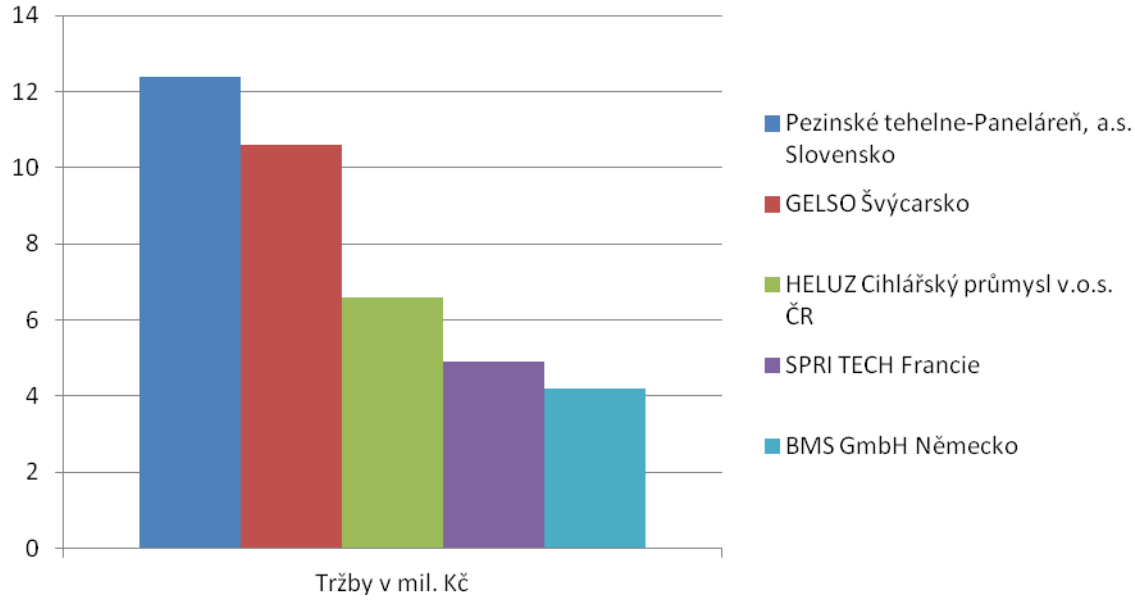

Zdroj: Vlastní zpracování, 2013

Největším odběratelem společnosti AWELD v roce 2012 byly Pezinské tehelne-Paneláreň, a.s. Slovensko. Pro tento podnik AWELD v roce 2012 vyráběl tři kompletní cihlářské stroje za zhruba 15 miliónů Kč, což byla finančně nejvyšší zakázka v historii společnosti AWELD. Druhým v pořadí největším odběratelem v roce 2012 je švýcarská firma GELSO a třetím největším odběratelem je tuzemská společnost HELUZ Cihlářský průmysl v.o.s.

V roce 2013 nastává nepříliš dobrá změna ve společnosti AWELD, nastává úbytek objednávek od tradičních a letitých zákazníků AWELDU, především z cihlářského průmyslu. Proto se AWELD začíná zaměřovat i na jiné obory, než jsou cihlářský a keramický průmysl. Společnost stále více kontaktuje a obrací se s nabídkami na své výrobky a služby na bioplynové stanice po celé České republice a v roce 2013 začíná vyrábět první šneky pro tyto nové zákazníky.

3.5 Organizační struktura společnosti

Společnost má v současné době 57 zaměstnanců, z toho 30 výrobních dělníků, 22 technicko hospodářských pracovníků a 5 pracovnic na mateřské dovolené. Vzdělání zaměstnanců je u technicko hospodářských pracovníků středoškolské nebo vysokoškolské, přičemž vedoucí pracovníci jsou převážně vysokoškoláci. Dělníci jsou převážně vyučeni v oboru.

Jedná se o společnost, která má sídlo a hlavní výrobní provozy v Rokycanech, vedlejší provozovnu – pracoviště pálicího zařízení – v Plzni Černicích a nově od roku 2013 má provozovnu v Rusku nedaleko města Ržev.

Ve společnosti dochází k dělbě práce mezi hlavní výrobní provozy v Rokycanech a vedlejší provozovnu v Černicích. Ve vedlejší provozovně se vyrábějí všechny síta a rošty a také veškeré výpalky pro hlavní výrobu v Rokycanech. V hlavních provozech v Rokycanech se realizuje výroba a opravy všech výrobků kromě roštů a sít. Ve vedlejší provozovně v Černicích pracují 2 zaměstnanci, zbylých 55 zaměstnanců má pracoviště v hlavním provozu Rokycany.

Počet zaměstnanců společnosti AWELD za posledních 5 let je víceméně konstantní. V roce 2008 měla společnost 64 zaměstnanců. Mezi roky 2008 a 2009 došlo k poklesu počtu zaměstnanců na 55. Tento pokles byl způsoben snížením stavu výrobních dělníků na konci roku 2008. Ve společnosti AWELD v roce 2008 nastala situace, kdy bylo po delší dobu menší množství zakázek oproti předcházejícím rokům, a proto společnost byla nucena přikročit k nepopulárnímu kroku a snížit počet svých výrobních dělníků. Od roku 2009 je počet zaměstnanců víceméně konstantní a pohybuje se kolem čísla 56.

Obrázek 7: Organizační struktura AWELD spol. s r.o.

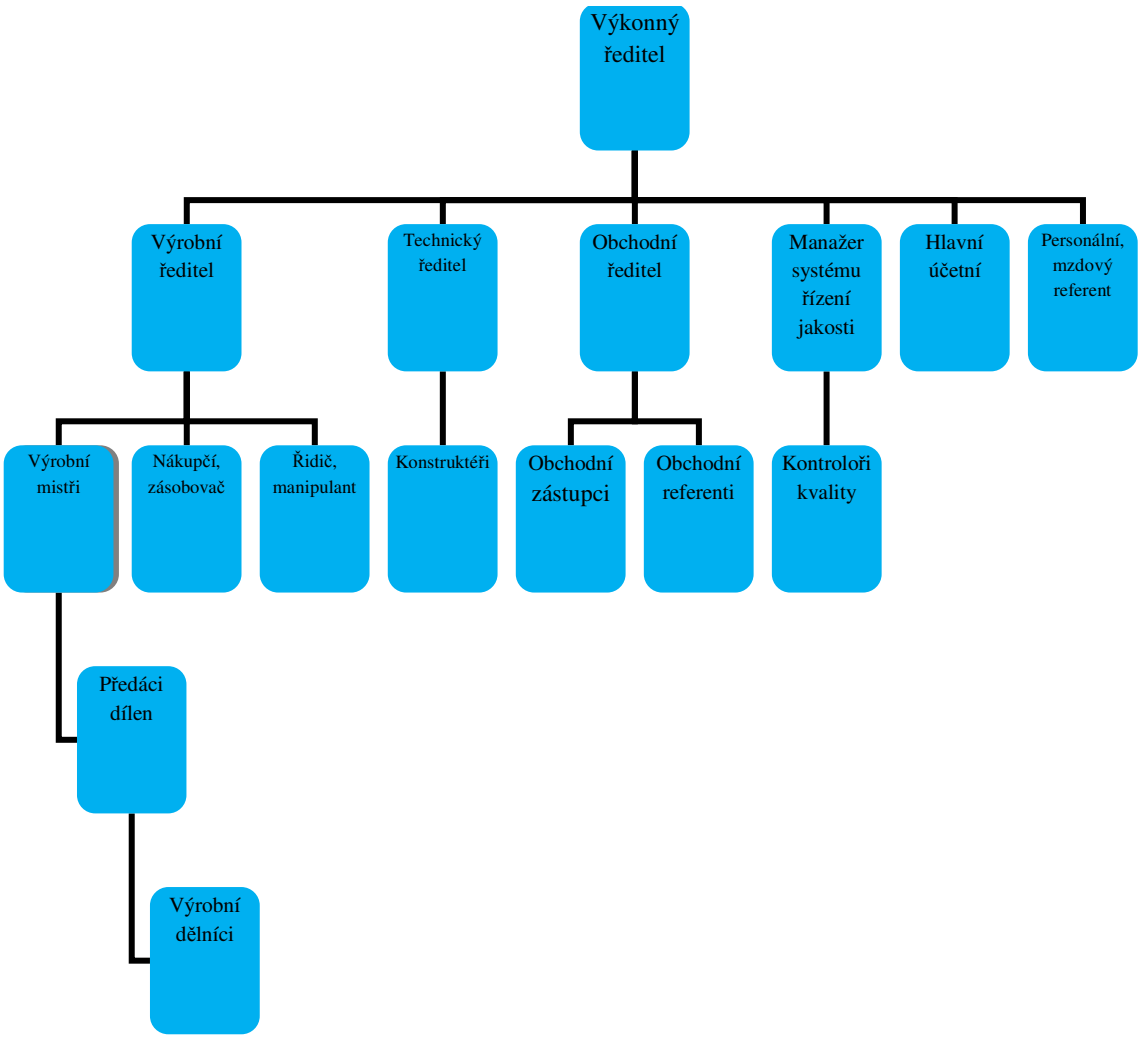

Zdroj: Vlastní zpracování, 2013

Ve společnosti je uplatňováno střediskové hospodářství. Jednotlivé účetní položky jsou účtovány na konkrétní vnitropodniková střediska. Vnitropodniková střediska se používají jak na účtování nákladových položek tak i na účtování položek skladových. Střediska začínající číslicí nula jsou střediska jednotlivých skladů, které ve společnosti AWELD jsou používány. Na tyto střediska se účtují pohyby všech skladových položek. Střediska začínající číslicí jedna jsou střediska nákladová. Na tato střediska jsou účtovány náklady podle odpovědnosti za vznik dané nákladové položky. Střediska nákladová jsou nastavena tak, že kopírují jednotlivé výrobní provozy, dále obsahují středisko Správa a Výrobní režie pro režijní nákladové položky a středisko Zakázky na účtování nákladů, které se týkají přímo konkrétních zakázek. Výjimkou je poslední

středisko Filiál Rusko, na které se účtují jak nákladové tak i skladové položky, které se týkají nové organizační jednotky založené v Rusku.

Hierarchii středisek společnosti AWELD spol. s r.o. ukazuje následující graf.

Obrázek 8: Vnitropodniková střediska AWELD spol. s r.o.

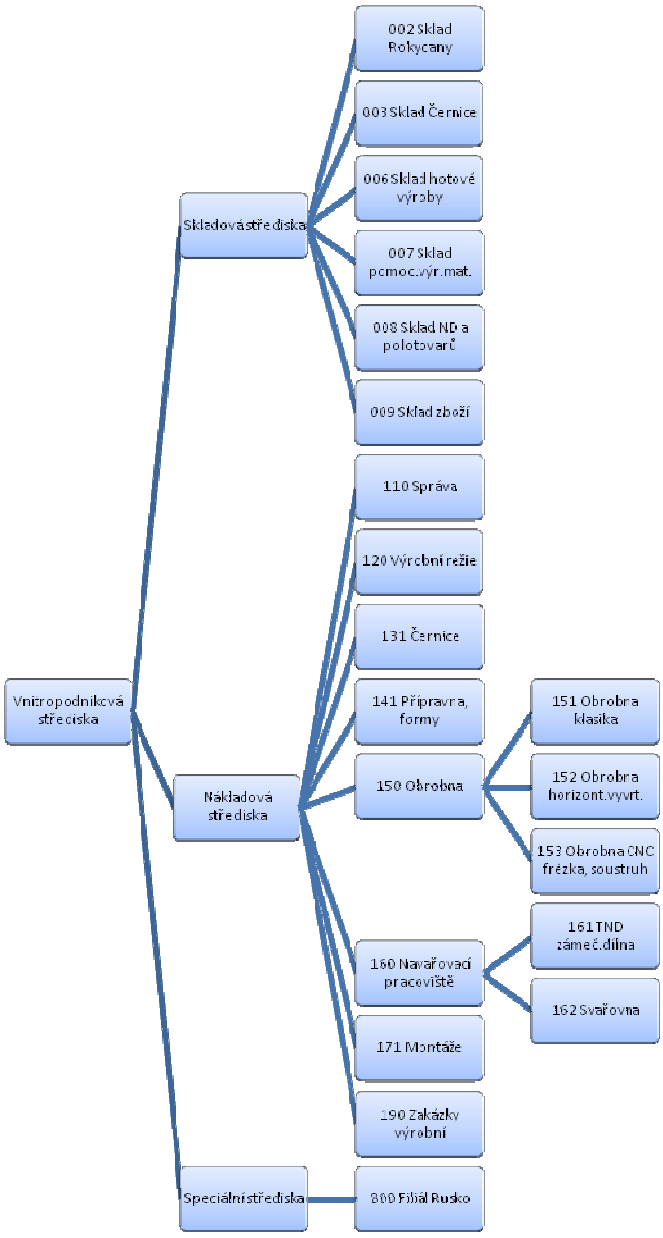

Zdroj: Vlastní zpracování, 2013

3.6 Účetní metody a účetní zásady

Účetnictví společnosti je vedeno a účetní závěrky byly sestaveny v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb. o účetnictví v platném znění, vyhláškou č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb. o účetnictví, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví, v platném znění a Českými účetními standardy pro podnikatele v platném znění. Účetnictví respektuje obecné účetní zásady, zásadu účtování ve věcné a časové souvislosti, zásadu opatrnosti a předpoklad o schopnosti účetní jednotky pokračovat ve svých aktivitách.

Údaje v následujících tabulkách a grafech jsou vyjádřeny v tisících Kč a odpovídají zvěřejněným výsledkům v obchodním rejstříku.

Účetní závěrka společnosti AWELD spol. s r.o. je každý rok ověřována auditorem, který vydává Zprávu auditora o výsledcích auditu účetní závěrky. Společnost AWELD spol. s r.o. vydává také každý rok výroční zprávu, jejíž soulad s příslušnou účetní závěrkou ověřuje také auditor.

Účetní závěrku společnosti tvoří:

- Rozvaha v plném rozsahu,
- Výkaz zisku a ztráty v plném rozsahu,
- Příloha účetní závěrky.

Společnost AWELD nemá účetním obdobím klasický kalendářní rok, ale má **atypické účetní období**. Účetním obdobím společnosti AWELD spol. s r.o. je hospodářský rok, který začíná 1. února daného roku a končí 31. ledna roku příštího. Rozvahovým dnem je 31. leden.

Toto atypické účetní období společnost AWELD používá od roku 2004. Důvody zavedení hospodářského roku jsou jednoduché, společnost se pomocí přechodu z kalendářního roku na hospodářský snažila ušetřit náklady, konkrétně ušetřit na dani z příjmů právnických osob.

V roce 2004 v zákoně č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů v § 21 odst. 6 bylo uvedeno, že pro stanovení daně se použije sazba daně účinná k poslednímu dni zdaňovacího období. [11]

Podle tohoto odstavce pokud konec zdaňovacího období byl 31.12.2004, tak se pro stanovení daně použila sazba roku 2004, což byla sazba 28%. Pokud konec zdaňovacího období byl až 31.1.2005, tak se pro stanovení daně použila sazba roku 2005, což byla sazba 26%. Posunutím konce účetního období z prosince 2004 na leden 2005 společnost ušetřila 2% ze základu daně u daně z příjmů právnických osob.

V roce 2004 měla společnost AWELD základ daně z příjmů právnických osob 5 257 000 Kč. Protože zdaňovací období končilo 31.1.2005, daň z příjmů měla sazbu 26% ze základu daně, výše daně činila 1 366 820 Kč. Kdyby zdaňovací období končilo 21.12.2004, daň z příjmů by měla sazbu 28% a činila by 1 471 960 Kč. Společnost ušetřila na dani z příjmů PO částku 105 140 Kč.

V hospodářském roce 2007, který končil 31.1.2008, společnost AWELD ušetřila na dani z příjmů ještě vyšší částku. Základ daně z příjmů PO v tomto roce byl 10 160 000 Kč. V roce 2008 byla sazba daně 21%, daň tedy činila 2 133 600 Kč. Kdyby zdaňovací období končilo 31.12.2007, tak by sazba daně byla 24% a daň z příjmů PO by činila 2 438 400 Kč. V tomto roce společnost na dani z příjmů právnických osob ušetřila částku 304 800 Kč.

Díky přechodu z kalendářního roku na hospodářský rok, společnost ušetřila v letech 2004 – 2009 několik stovek tisíc Kč ročně. Jaký byl vývoj sazby daně z příjmů právnických osob ukazuje následující graf:

Obrázek 9: Vývoj sazby daně z příjmů právnických osob v letech 2003 - 2013

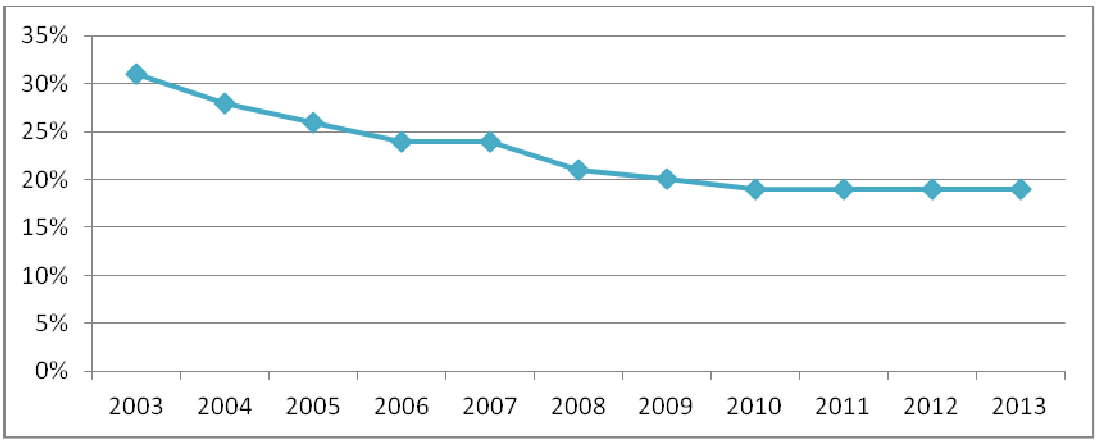

Zdroj: Vlastní zpracování, 2013

4 Náklady společnosti a jejich vývoj – praktická část

4.1 Ekonomické výsledky společnosti

Ekonomické výsledky společnosti AWELD spol. s r.o. měly v průběhu posledních 14 – 15 let velice zajímavý vývoj, měly jak stoupající tak klesající charakter. Přesný vývoj výsledku hospodaření po zdanění za posledních 14 let znázorňuje následující graf.

Obrázek 10: Vývoj výsledku hospodaření po zdanění AWELD spol. s r.o.

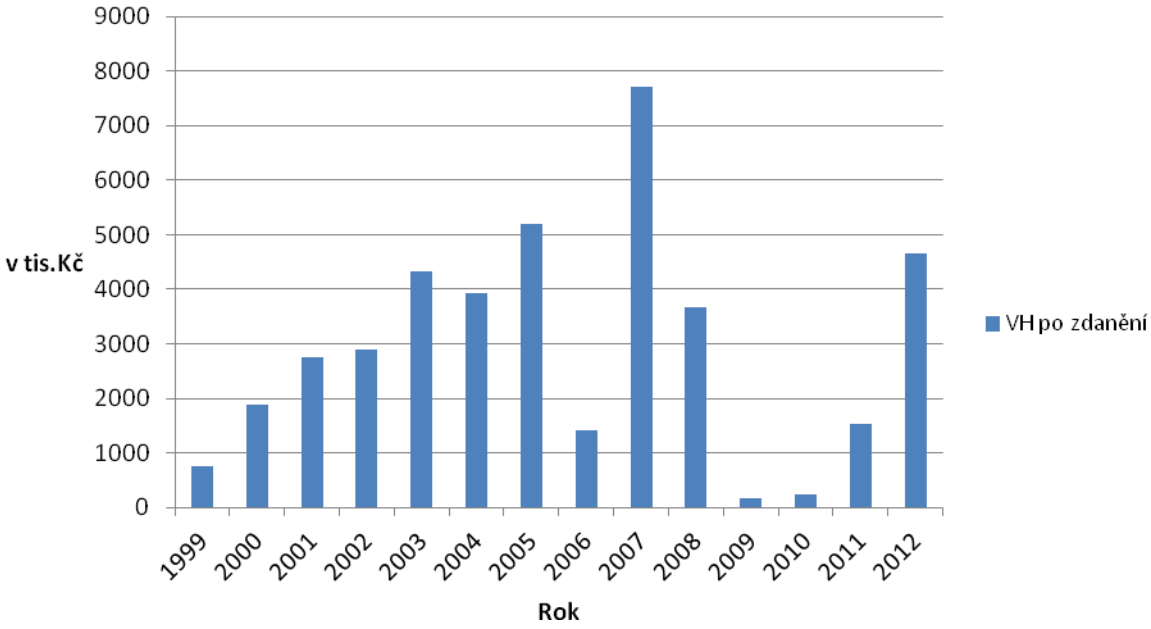

Zdroj: Vlastní zpracování, 2013

Z grafu je patrné, že nejsilnějším rokem co se týká výsledku hospodaření byl rok 2007. Naopak oproti tomu nejslabšími roky byl rok 2009 a 2010, kdy se ve společnosti AWELD projevuje celosvětová ekonomická recese. V posledních dvou letech jsou ekonomické výsledky již příznivé, hlavně v posledním roce 2012 společnost končí své hospodaření s docela výrazným ziskem.

Na výnosové straně výsledku hospodaření má společnost AWELD tři hlavní zdroje tržeb: tržby za vlastní výrobky, tržby za provedené služby a tržby za zboží. Vývoj tržeb za posledních 5 let má také zajímavý charakter, jak dokládá následující graf.

Obrázek 11: Vývoj tržeb AWELD spol. s r.o. v období 2008-2012

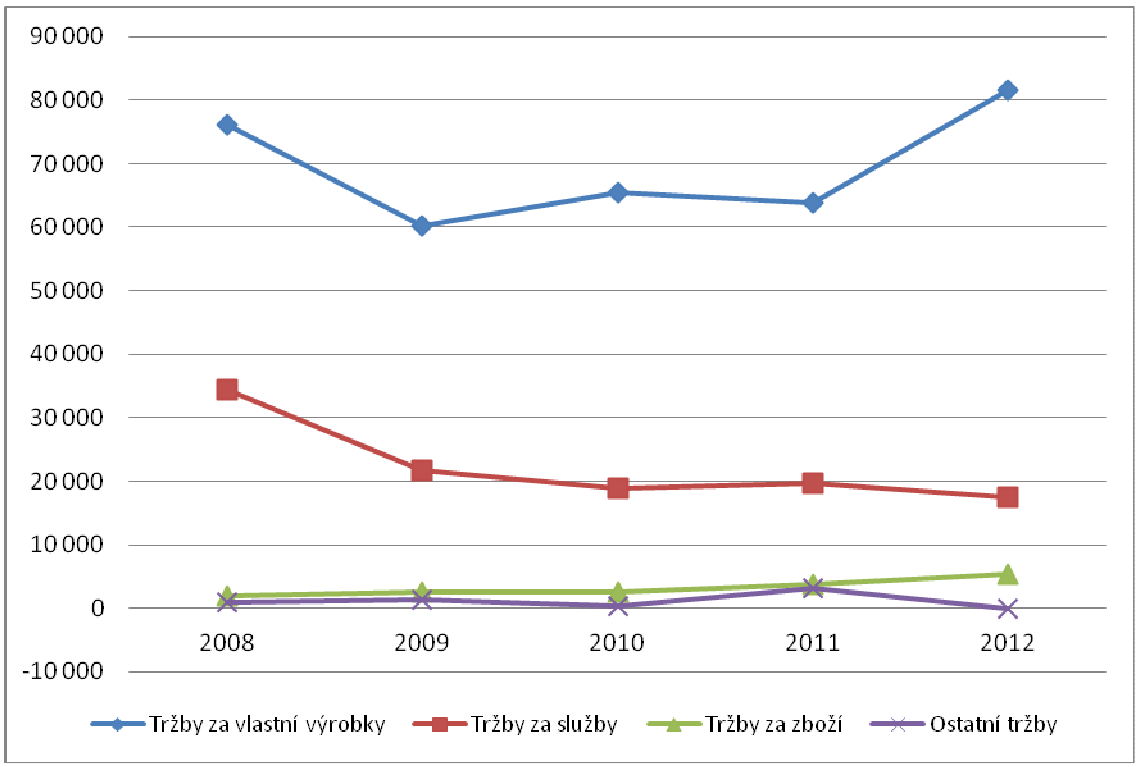

Zdroj: Vlastní zpracování, 2013

Z grafu je vidět, že tržby za zboží mají sice pomalý, ale neustále stoupající trend. Oproti tomu, tržby za služby zase naopak mají neustále klesající tendenci. Ostatní služby obsahují položky: změna stavu zásob vlastní činnosti, aktivace, tržby z prodeje majetku a materiálu, ostatní provozní výnosy a finanční výnosy. Tato položka se drží za sledované období přibližně na stejné úrovni. Nejdramatičtější změny v posledních pěti letech byly zaznamenány u tržeb za vlastní výrobky. Z grafu je zřejmé, že velký nárůst celkových tržeb v posledním roce 2012 je díky tržbám za vlastní výrobky. Odběratelé společnosti AWELD si čím dál více nechávají díly do cihlářských a keramických lisů vyrábět než opravovat a renovovat, a z tohoto důvodu došlo v posledním roce 2012 k tak velikému rozdílu mezi tržbami za výrobky a za poskytnuté služby. V posledním roce se společnosti začalo dařit i v oblasti prodeje zboží.

V následující tabulce a grafu jsou zobrazeny výkony a VH po zdanění společnosti AWELD v posledních 5 letech a z těchto dvou údajů je vypočten ukazatel rentability tržeb, který se počítá podle tohoto vzorce:

ROS = VH po zdanění / tržby

ROS (Return on Sales, zisková marže) = rentabilita tržeb udává, kolik Kč zisku dokáže podnik vyprodukovat na 1 Kč tržeb. Jelikož v níže uvedené tabulce je použit čistý VH po zdanění, tak výsledkem je čistá zisková marže.

Tabulka 1: Výkony a VH po zdanění AWELD spol. s r.o. v letech 2008 - 2012

	2008	2009	2010	2011	2012
Výkony v tis. Kč	113515,58	85949,28	87333,24	90565,58	104517,06
VH po zdanění v tis. Kč	3673,32	176,28	240,54	1541,46	4668,07
Rentabilita tržeb v %	3,236	0,205	0,275	1,702	4,466

Zdroj: Vlastní zpracování, 2013

Obrázek 12: Porovnání výkonů a VH po zdanění AWELD spol. s r.o. v letech 2008 - 2012

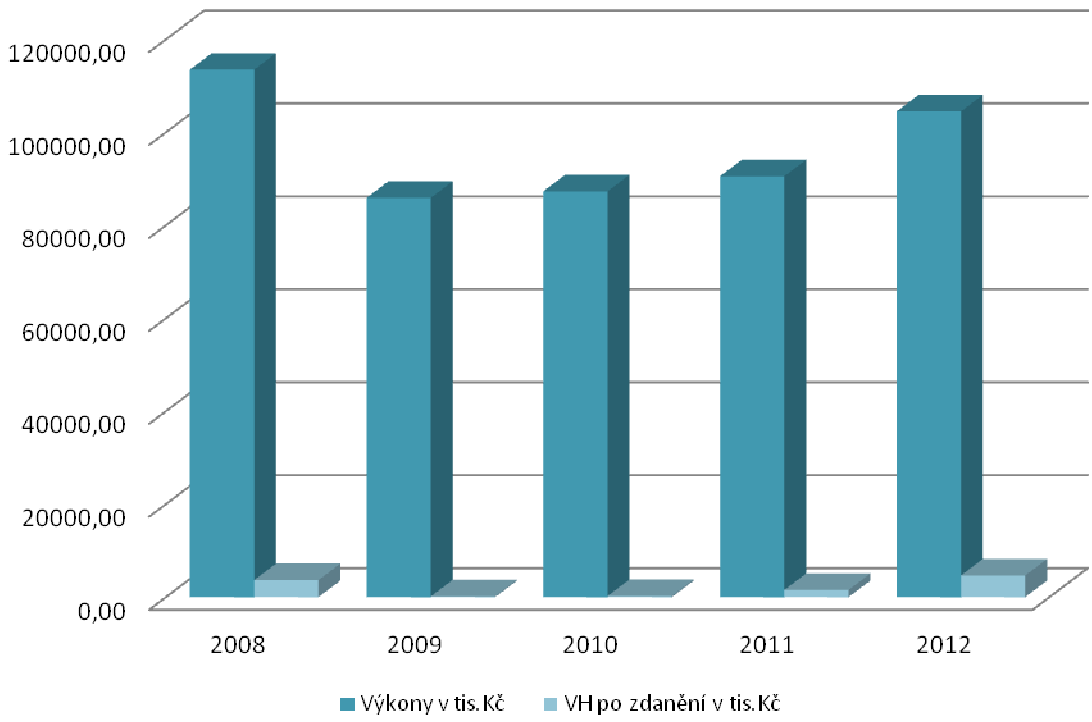

Zdroj: Vlastní zpracování, 2013

Z tabulky a grafu je zřejmé, že nejlepší poměr mezi výkony a VH po zdanění byl v posledním roce 2012, kdy vychází rentabilita tržeb nejvyšší, a sice 4,466%. V tomto roce AWELD dokázal vyprodukovat 0,04466 Kč zisku na 1 Kč svých tržeb. Nejhorším rokem ve sledovaném období posledních 5 let byl rok 2009, kdy rentabilita tržeb vyšla pouhých 0,205%, to znamená že v tomto roce AWELD vyprodukoval pouhých

0,00205 Kč zisku na 1 Kč svých tržeb. Rentabilita tržeb v tomto roce byla více jak 20x nižší než v roce 2012, což svědčí o nedostatečném řízení nákladů v roce 2009.

Co se týká řízení nákladů společnost AWELD začala ve velkém měřítku sledovat a řídit svoje náklady až v roce 2011, kdy začala využívat služeb krizového managera. Před rokem 2011 sice majitelé společnosti každý měsíc sledovali výši výsledku hospodaření a jeho vývoj od začátku roku, ale na podrobnější zkoumání jednotlivých nákladových položek nebyl ze strany vedení společnosti dostatek času ani energie. Je pravděpodobné, že i z tohoto důvodu roky 2009 a 2010 skončily s tak nízkým výsledkem hospodaření.

4.2 Dodavatelé společnosti

Vzhledem k tomu, že společnost AWELD je podnik se speciální strojírenskou výrobou, pro svou výrobu nakupuje speciální materiály, nástroje, pomůcky a podobně jak od tuzemských dodavatelů, tak od dodavatelů zahraničních, tak velkou oblastí, kde AWELD může snižovat náklady, je oblast nákupu. Nákupní oddělení nenakupuje jen materiál výrobní, ale i materiál provozní, spotřební, materiál pro zařízení a pro služby. Až na několik položek typu nákupy reklamních předmětů, nákupy položek na reprezentaci apod., které ve společnosti zajišťuje back office obchodního oddělení, tak přes oddělení nákupu se realizuje naprostá většina všech nákupů ve společnosti. Proto jedním z klíčových útvarů, které významně ovlivňuje cenu vstupů a ve kterém se dají výrazně snižovat náklady je oddělení nákup.

Jak dále bude patrno, nákupní oddělení společnosti AWELD obsluhuje velice širokou dodavatelskou základnu. V roce 2012 měl AWELD 425 dodávajících firem. V takovém množství dodavatelů je velice obtížné, takřka nemožné dělat výběrová řízení a vybírat nejvhodnější dodavatele pro každý jednotlivý nákup. Proto výběr nejvhodnějších dodávajících firem se ve společnosti provádí u nákupů s vyšší finanční hodnotou.

Průběh procesu nákupu ve společnosti AWELD začíná specifikací požadavku a končí uzavřením rámcové smlouvy s dodavatelem. Proces nákupu je v AWELDU nastaven tak, aby probíhal s pečlivým výběrem dodavatelů pro daný nákup právě z důvodu výběru co nejlevnější možné varianty a zároveň v požadované kvalitě u každé větší nakupované položky. Hlavním cílem nákupního oddělení je zajištění, aby nakupované

materiály, služby a zařízení byly ve shodě se specifikovanými požadavky a aby podmínky jejich dodání včetně ceny posilovaly konkurenční postavení společnosti AWELD na trhu.

Z důvodu takto nastaveného pečlivého výběru dodavatelů má společnost AWELD, jak již bylo zmíněno, hodně široký rejstřík dodávajících firem.

Obrázek 13: Největší dodavatelé společnosti AWELD spol. s r.o. v roce 2012

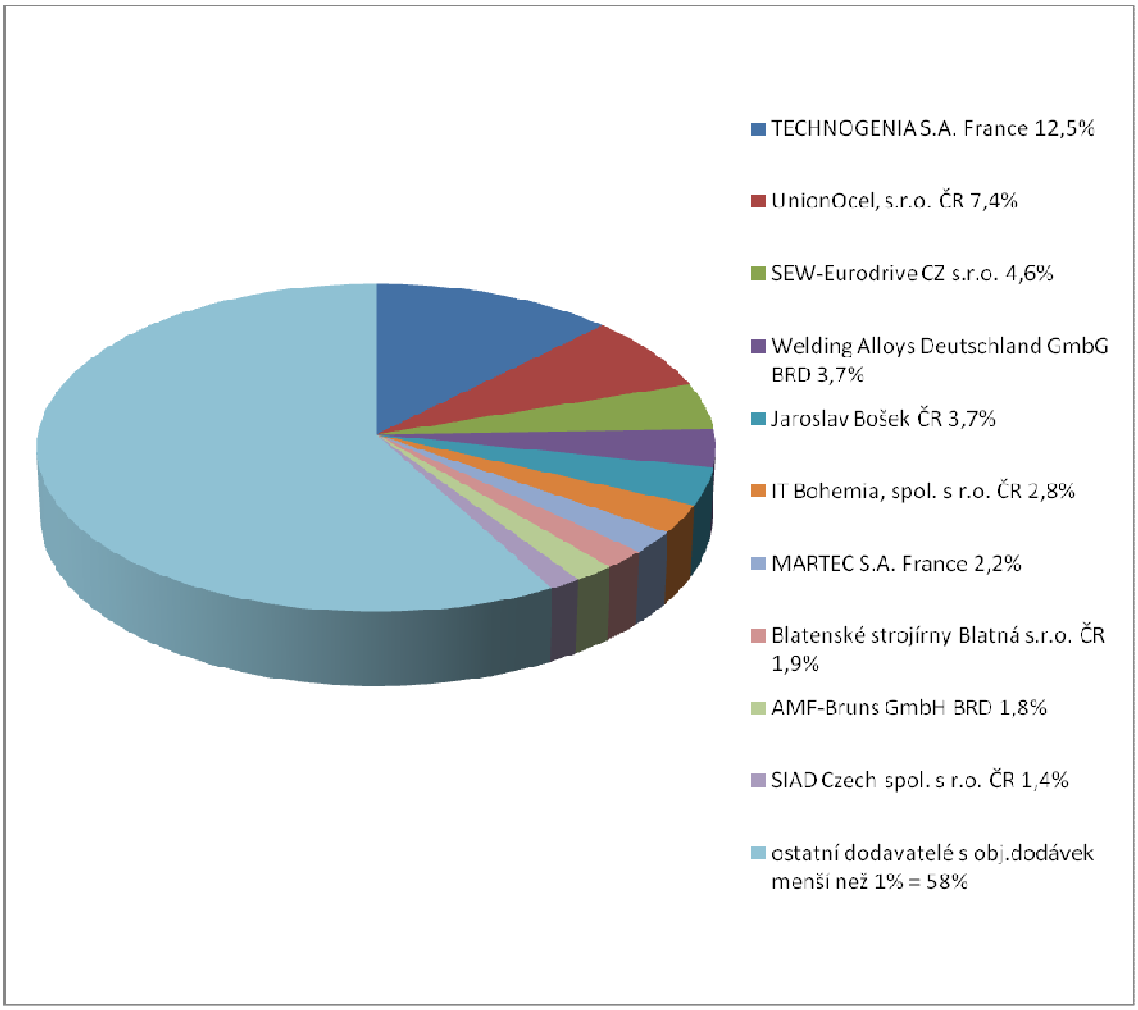

Zdroj: Vlastní zpracování, 2013

Ve výše uvedeném grafu je zobrazeno 10 největších dodavatelů společnosti s uvedením kolika procenty se každý dodavatel podílel na celkovém ročním objemu dodávek. Pod poslední položkou ostatní dodavatelé je zobrazeno zbývajících 415 dodávajících firem, jejichž objem dodávek byl menší než 1% z celkového ročního objemu. Tyto údaje zobrazují velikost dodavatelské základny společnosti AWELD.

Největším dodavatelem co do objemu dovávek je **francouzská firma TECHNOGENIA**. Tento dodavatel má zásadní význam pro společnost AWELD. Výrobní program společnosti AWELD obsahuje mimo jiné také navařování otěruvzdorných vrstev a právě pro tuto speciální výrobní operaci jsou používány speciální návarové materiály od výše uvedené francouzské firmy. Materiály tohoto dodavatele zajišťují vysokou otěruvzdornost navařených vrstev a tím způsobují, že výrobky společnosti AWELD jsou kvalitnější, mají vyšší životnost a lepší vlastnosti. Firma TECHNOGENIA dodává speciální návarové materiály a s výjimečností těchto materiálů je také spojena pořizovací cena těchto materiálů. Návarový drát s názvem TECHNODUR společnost AWELD nakupuje za cenu 52,50 EUR za 1 kg a speciální navařovací prášek s názvem TECHNOPOUDRE společnost AWELD nakupuje za cenu 37,- EUR za 1 kg. Cena těchto materiálů je vyšší, ale konkrétně u tohoto dodavatele speciálních výrobních materiálů nelze dělat výběrové řízení za účelem výběru nejlevnějšího dodavatele. Materiály firmy TECHNOGENIA jsou opravdu tak specifické, že v takové vysoké kvalitě tyto materiály na trhu nabízí pouze tato francouzská firma. Pokud si společnost AWELD chce udržet vysokou kvalitu a dlouhou životnost svých výrobků, je potřeba, aby i nadále nakupovala tyto vysoce kvalitní materiály i za cenu vyšších pořizovacích cen a vyšších nákladů. Šetření v oblasti nákupu speciálních výrobních materiálů by bylo na úkor kvality výrobků a služeb společnosti AWELD a to by mělo negativní dopad na budoucnost tohoto podnikatelského subjektu.

Na dalších místech mezi největšími dodavateli jsou další dodavatelé materiálů pro výrobu. Společnost UnionOcel je dodavatel plechů, společnost SEW-Eurodrive CZ dodává převodovky, firma Jaroslav Bošek je dodavatelem hutního materiálu a německá firma Welding Alloys Deutschland GmbH dodává společnosti AWELD speciální navařené plechy a speciální svařovací dráty.

4.3 Struktura nákladů společnosti

Pro rozbor nákladů společnosti AWELD je důležité udělat strukturu nákladů, které se vyskytují ve společnosti. Struktura nákladů v AWELD spol.s r.o. v letech 2008 – 2012 byla následující:

Tabulka 2: Struktura nákladů AWELD spol. s r.o. v letech 2008 - 2012 (v tis. Kč)

Nákladová položka	2008	2009	2010	2011	2012
Spotřeba materiálu	40 830	32 236	32 631	34 955	37 577
Spotřeba energie	2 073	1 995	1 769	2 256	2 185
Prodané zboží	1 373	1 898	2 098	2 662	4 303
Opravy a udržování	5 441	1 830	1 724	1 392	1 580
Cestovné	1 754	1 298	1 197	895	1 569
Náklady na reprezent.	106	98	99	426	179
Ostatní služby	19 332	15 142	13 639	13 151	15 267
Mzdové náklady	22 618	18 371	20 126	20 059	22 851
Zákonné pojištění	7 796	6 127	6 817	6 755	7 748
Zákon.sociál.náklady	1 228	1 010	1 129	1 183	1 224
Daň silniční + z nemov.	35	40	54	50	47
Ost.daně a poplatky	50	40	16	44	33
Prodaný materiál	41	97	131	93	81
Dary	50	20	30	35	0
Pokuty a penále	16	1	21	1	1
Odpis pohledávky	101	9	13	265	0
Ostat.provoz.náklady	213	326	633	170	192
Odpisy majetku	3 746	3 218	2 709	2 458	2 283
Tvorba oprav.položek	221	299	224	586	114
Nákl.úroky+kurz.ztráty	1 156	1 016	1 084	339	680
Ost.finanční náklady	619	654	741	592	793
Daň z příjmů	1 044	47	209	658	1 142
Náklady celkem	**109 843**	**85 772**	**87 094**	**89 025**	**99 849**

Zdroj: Vlastní zpracování, 2013

Z výše uvedených nákladových položek budou vybrány finančně nejvýznamnější a nejzajímavěji se vyvíjející nákladové položky a tyto položky budou dále podrobněji rozebrány.

4.4 Rozbor nákladové položky spotřeba materiálu

Největší nákladovou položkou je bezesporu první položka spotřeba materiálu. Vzhledem k tomu, že AWELD je především výrobní společnost, je logické, že největším nákladem je právě spotřeba materiálu. Jak je vidět z následující tabulky syntetický účet spotřeba materiálu obsahuje několik analytických účtů, a sice tyto: spotřeba materiálu přímého výrobního, spotřeba materiálu režijního, drobný hmotný

majetek, vodné, spotřeba technických plynů, vedlejší pořizovací náklady přímého výrobního materiálu a spotřeba pohonných hmot.

Tabulka 3: Vývoj analytických položek Spotřeby materiálu AWELD spol. s r.o. v letech 2008 -2012 (v tis. Kč)

	2008	2009	2010	2011	2012
Materiál přímý výrobní	34 759	27 727	27 699	29 813	32 744
Materiál režijní	3 372	2 637	3 081	3 227	2 626
Drobný hmotný majetek	281	92	117	91	279
Vodné	31	38	31	37	45
Technické plyny	1 221	809	642	844	825
VPN přímého výrobního materiálu	378	165	214	210	309
PHM	788	768	847	733	749
Spotřeba materiálu celkem	**40 830**	**32 236**	**32 631**	**34 955**	**37 577**
Podíl spotř.mat.na celk.nákladech v %	37,17	37,58	37,47	39,26	37,63

Zdroj: Vlastní zpracování, 2013

Jednotlivé analytické položky spotřeby materiálu jsou zobrazeny v grafech společně s celkovými výnosy, aby bylo možné porovnat zda podle toho jak se vyvíjely výnosy společnosti se stejným způsobem vyvíjela i spotřeba materiálu či nikoliv.

Obrázek 14: Vývoj výnosů a spotřeby přím.výrob.materiálu AWELD spol. s r.o. v letech 2008 - 2012 (v tis.Kč)

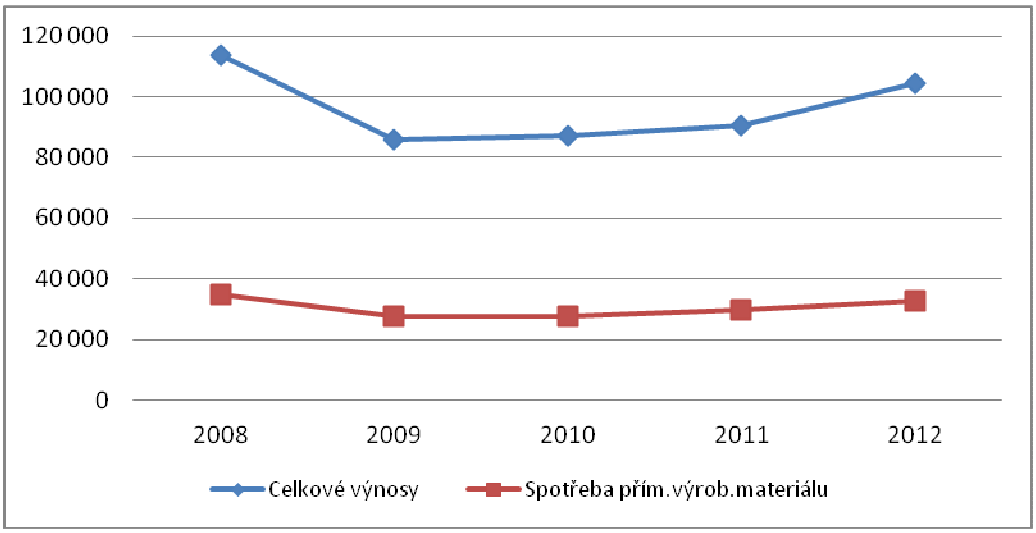

Zdroj: Vlastní zpracování, 2013

Obrázek 15: Vývoj vybraných analytických položek Spotřeby materiálu AWELD spol. s r.o. v letech 2008 - 2012 (v tis.Kč)

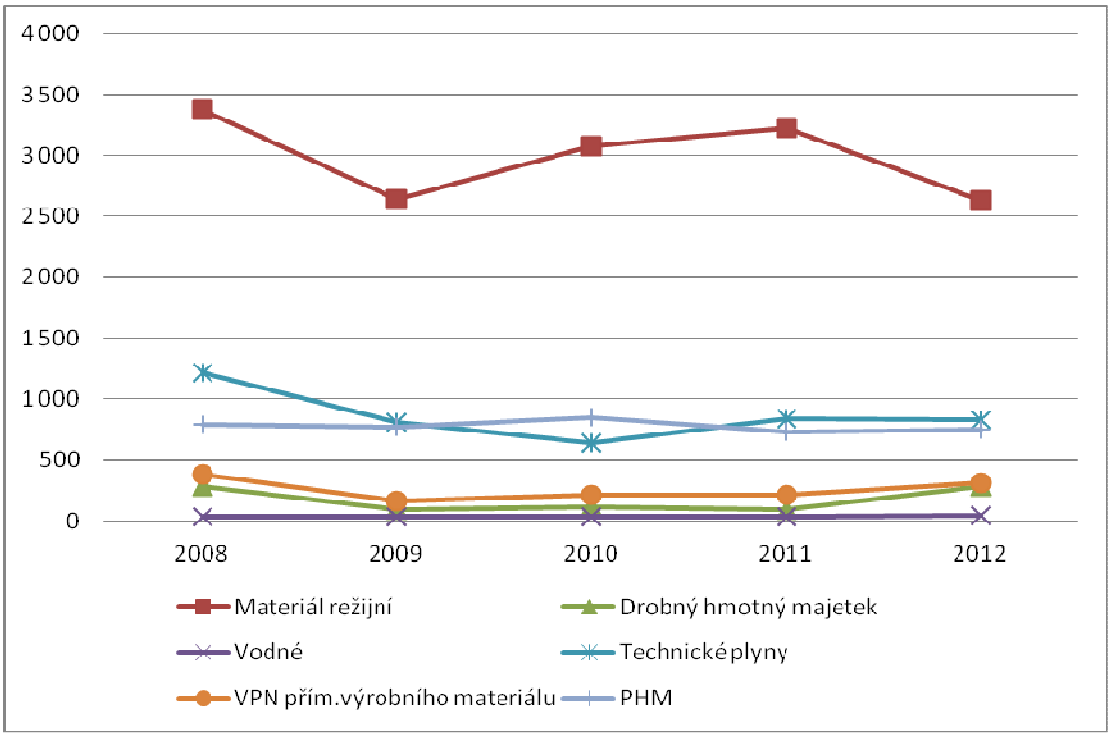

Zdroj: Vlastní zpracování, 2013

Z výše uvedených grafů je zřejmé, že vývoj spotřeby přímého výrobního materiálu víceméně kopíruje vývoj výnosů. U spotřeby materiálu režijního je situace jiná. Nejdříve nastal velký pokles této nákladové položky stejně jako byl pokles výnosů, poté ovšem nastal zpět velký nárůst těchto nákladů, i když výnosy stoupaly pozvolna a v posledním roce 2012 tato nákladová položka opět výrazně klesá i přesto, že výnosy výrazně stoupají. V roce 2012 je zde patrná snaha ze strany AWELDU o snižování této nákladové položky. Položky Vodné a Spotřeba PHM zůstávají po celou sledovanou dobu na přibližně stejné úrovni. Drobný hmotný majetek a Vedlejší pořizovací náklady přím.výrob.materiálu přibližně kopírují vývoj výnosů. A u poslední položky Spotřeba technických plynů je nejdříve vývoj podobný jako u výnosů, v posledním roce je ovšem zase patrná snaha o lepší hospodaření s technickými plyny a tento náklad se drží na stejné úrovni jako rok před tím, i když výnosy stoupají. Poslední řádek tabulky ukazuje podíl spotřeby materiálu na celkových nákladech a tento podíl se po celou dobu drží na přibližně stejné úrovni, což značí, že u této nákladové položky nedochází k žádným výkyvům.

4.5 Rozbor služebových nákladových položek

Dalším bodem k analýze jsou služebové nákladové položky společnosti AWELD spol. s r.o.

Tabulka 4: Vývoj služebových nákladových položek AWELD spol. s r.o. v letech 2008 - 2012 (v tis.Kč)

	2008	2009	2010	2011	2012
Opravy a udržování	5 441	1 830	1 724	1 392	1 580
Cestovné	1 754	1 298	1 197	895	1 569
Náklady na repre	106	98	99	426	179
Ostatní služby	19 332	15 142	13 639	13 151	15 267
Služby celkem	**26 633**	**18 368**	**16 659**	**15 864**	**18 595**
Podíl služeb na celk.nákl.v %	24,25	21,41	19,13	17,82	18,62

Zdroj: Vlastní zpracování, 2013

Obrázek 16: Vývoj služeb AWELD spol. s r.o. v letech 2008 -2012 (v tis.Kč)

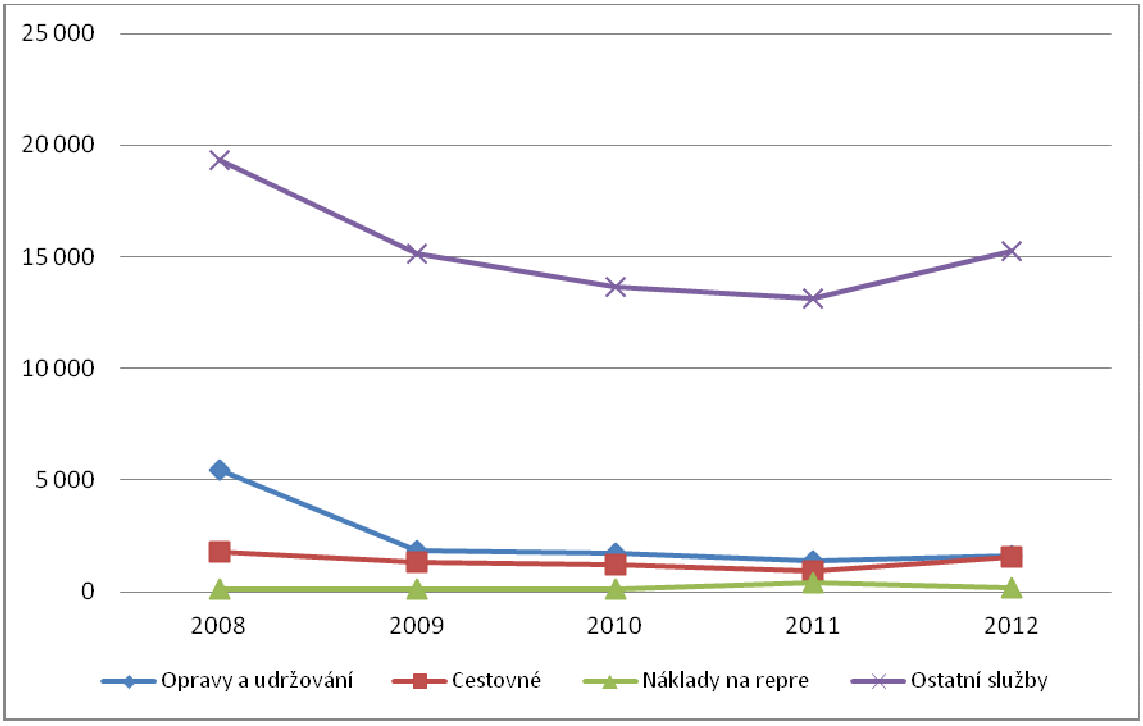

Zdroj: Vlastní zpracování, 2013

Opravy a udržování mají v roce 2008 značný nárůst, který je způsoben opravami zakoupené nové administrativní budovy. Budova a její okolí bylo celé opraveno a

hodnota těchto oprav činila 2.722 tisíc Kč. Dále se v tomto roce také realizovaly oprava zpevněných ploch, oprava soustruhu a další drobnější opravy majetku. V dalším roce 2009 klesla tato položka na daleko nižší úroveň, přibližně kolem hodnoty 1.600 tisíc Kč a všechny 4 další roky se pak tato položka drží přibližně na stejné výši.

Položka **cestovné** nemá tak velký nárůst a poté velký pokles jako položka předcházející. Od roku 2008 má náklad cestovné neustále klesající tendenci, pouze v posledním roce 2012 má neočekávaně rostoucí trend. Tento nárůst je způsoben větším úsilím a snahou sehnat nové zákazníky na nových trzích, především v bývalých zemích Sovětského svazu, a s tím spojeným větším množstvím služebních cest do vzdálenějších destinací.

Náklady na reprezentaci mají konstantní vývoj, pouze v roce 2011 je několikanásobný nárůst oproti ostatním rokům. Rok 2011 byl rokem 15-tého výročí založení společnosti a k této významné události majitelé společnosti AWELD uspořádali velkou společenskou akci pro své zaměstnance a jejich rodinné příslušníky. Náklady na tuto akci činily téměř 300 tisíc Kč a způsobily velký vzrůst repre nákladů v tomto roce.

Ostatní služby obsahují v sobě více analytických nákladových položek, a proto tento náklad bude více rozebrán.

Tabulka 5: Vývoj analytických položek nákladu Ostatní služby AWELD spol. s r.o. v letech 2008 -2012 (v tis.Kč)

	2008	2009	2010	2011	2012
Ostatní služby	2 130	1 815	1 982	3 745	3 789
Leasingy	831	569	569	566	397
Kooperace	6747	5 632	4 493	3 718	4 655
Přepravy	2 624	2 452	2 336	2 034	2 147
Reklama+marketing	2 152	1 086	439	367	939
Nájmy	1 091	1 112	1 103	1 091	1 307
Provize	3 757	2 476	2 717	1 630	2 033
Ostatní služby celkem	**19 332**	**15 142**	**13 639**	**13 151**	**15 267**
Podíl ost.služeb na celk.nákl.v %	17,6	17,65	15,66	14,77	15,29

Zdroj: Vlastní zpracování, 2013

Obrázek 17: Vývoj vybraných analytických položek nákladu Ostatní služby AWELD spol. s r.o. v letech 2008 - 2012 (v tis.Kč)

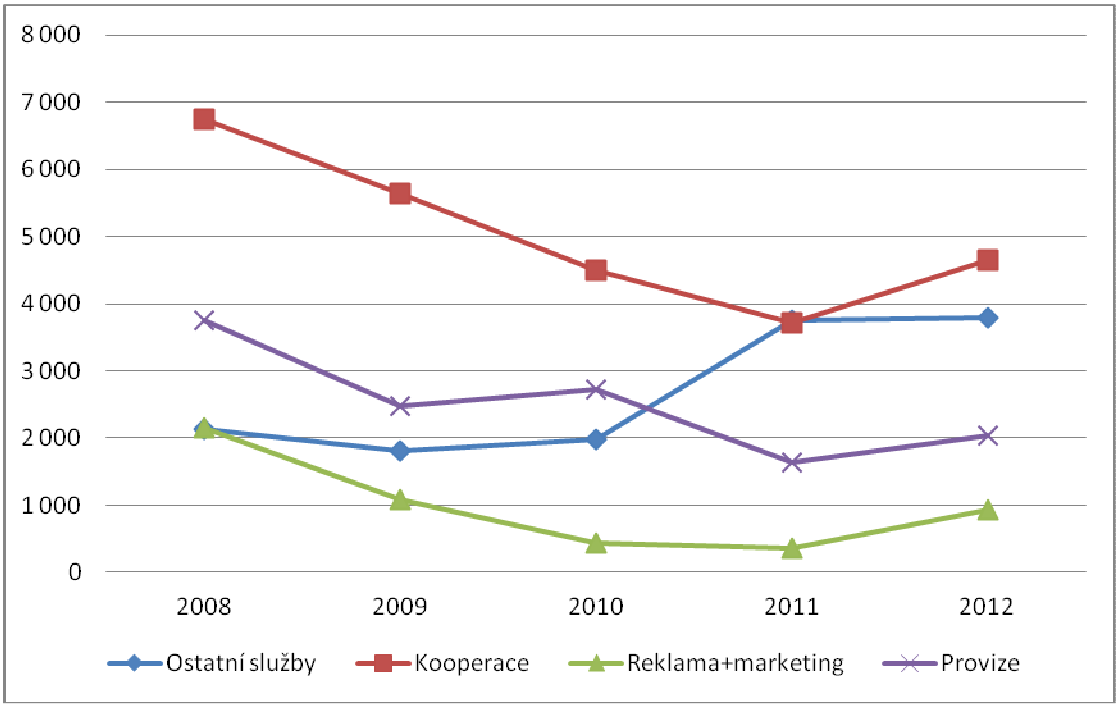

Zdroj: Vlastní zpracování, 2013

Ve výše uvedeném grafu je zobrazeno několik nejzajímavěji se vyvíjejících analytických položek syntetického účtu ostatní služby. První analytická položka, která se také nazývá **ostatní služby**, v sobě obsahuje služby finančního charakteru jako jsou služby daňového poradce, auditora, právní služby, služby krizového managera. Dále v sobě obsahuje služby charakteru provozního, jako jsou služby úklidové, hlídací, telekomunikační apod. Tato položka vykazuje v posledních dvou letech velký skok nahoru, který je způsoben značným nárůstem služeb finančního charakteru. V letech 2011 a 2012 se zvýšily výdaje na poradce, právníka, ale především v tomto období společnost AWELD začala spolupracovat s krizovým managerem, jehož služby nejvíce způsobily nárůst u tohoto nákladu. AWELD začal s touto spoluprací z důvodu zlepšení ekonomické situace firmy, která v roce 2010 nebyla dobrá, neboť v tomto roce společnost dosáhla čistého výsledku hospodaření pouhých 240 tisíc Kč.

Analytická položka **kooperace** v sobě obsahuje jak kooperace technologické, tak i kooperace kapacitní. Kooperace technologické jsou v každé výrobním podniku celkem přirozená věc, neboť málokterý podnik má veškeré technologické vybavení pro svoji

výrobní činnost. Kooperace kapacitní by samozřejmou nákladovou položkou být neměly, neboť podnik by měl především využívat ke svým výrobním operacím svoje zaměstnance než tyto práce zadávat jiným externím firmám. Vývoj této položky je v prvních 4 letech jasně klesající, což je úspěšný výsledek snahy společnosti o snižování nákladů. Poslední rok tento náklad má stoupající tendenci, toto je ovšem zapříčiněno zvýšením výkonů v tomto roce a s tím spojeným zvýšením nákladů na kooperace.

Náklad r**eklama + marketing** má stejně jako položka předcházející první 4 roky také klesající tendenci, zase úspěšný výsledek snahy společnosti o snižování nákladů. V posledním roce 2012 je u této položky mírný nárůst. V roce 2012 se vydalo více peněz na reklamu z důvodu přitáhnutí nových zákazníků, AWELD se v tomto roce zúčastnil jako vystavovatel několika mezinárodních strojírenských veletrhů, aby na mezinárodním poli prezentoval svoje výrobky a služby a tyto účasti se odrazily ve zvýšených nákladech na reklamu.

Provize je výdaj, který společnost vyplácí svým externě spolupracujícím zahraničním obchodním zástupcům za jejich služby spojené s dojednáváním obchodů se zákazníky. Z grafu je patrné, že tato položka má klesající i stoupající trend, ale důležitá je skutečnost, že v posledním roce 2012 má tento náklad daleko nižší hodnotu než v prvním sledovaném roce, v roce 2008. Takže i u této položky je patrný úspěch ve snaze snižovat náklady.

Ze dvou posledních tabulek je také zřejmé, že jak celkové služby, tak i ostatní služby mají nižší procentní podíl na celkových nákladech v posledním roce 2012 než v prvním sledovaném roce. To je důkaz, že služebové nákladové položky společnosti AWELD pomalu ale jistě klesají, což je velice pozitivní výsledek řízení nákladů ve společnosti.

4.6 Rozbor osobních nákladových položek

Dalším významným nákladem jsou osobní náklady, které tvoří téměř třetinu všech nákladů ve společnosti AWELD. Vývoj těchto nákladů je znázorněn v následující tabulce a grafu.

Tabulka 6: Vývoj osobních nákladů AWELD spol. s r.o. v letech 2008 – 2012 (v tis.Kč)

	2008	2009	2010	2011	2012
Mzdové náklady	22 618	18 371	20 126	20 059	22 851
Zákonné pojištění	7 796	6 127	6 817	6 755	7 748
Zákonné sociální náklady	1 228	1 010	1 129	1 183	1 224
Osobní náklady celkem	**31 642**	**25 508**	**28 072**	**27 997**	**31 823**
Podíl os.nákladů na celk.nákl.v %	28,81	29,74	32,23	31,45	31,87

Zdroj: Vlastní zpracování, 2013

Obrázek 18: Vývoj osobních nákladů AWELD spol. s r.o. v letech 2008 – 2012 (v tis.Kč)

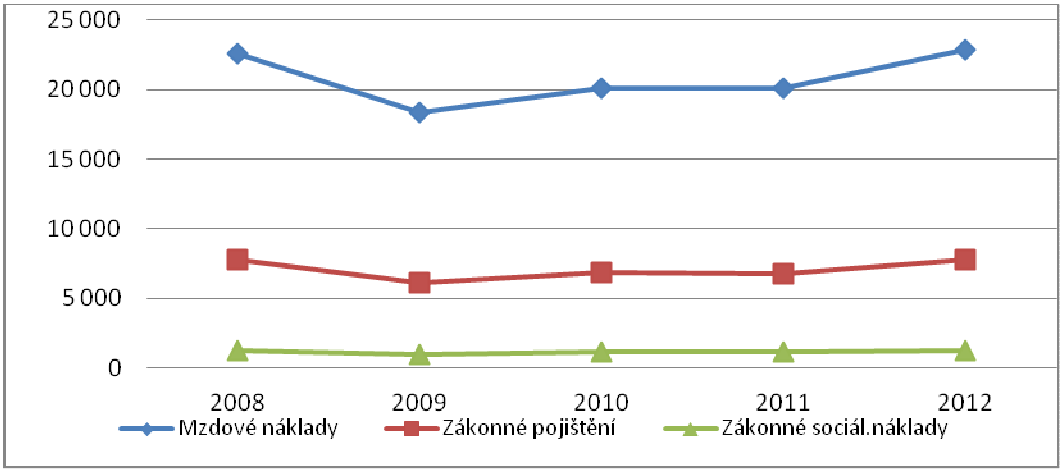

Zdroj: Vlastní zpracování, 2013

Zákonné sociální náklady se po celé sledované období pohybují víceméně ve stejné výši. U mzdových nákladů a s nimi souvisejícího zákonného pojištění je situace jiná. Jak již bylo zmíněno, na konci roku 2008 bylo propuštěno 9 zaměstnanců a proto v roce 2009 došlo ke snížení mzdových nákladů. V roce dalším 2010 AWELD zvyšuje mzdy některým svým zaměstnancům, především managementu společnosti, a proto v tomto roce se mzdové náklady zvyšují. Rok 2011 zůstává přibližně na stejné úrovni jako rok předcházející. Na začátku roku 2012 je ve společnosti AWELD spol. s r.o. zaveden nový mzdový systém, který plošně zvyšuje mzdy všech zaměstnanců a proto v roce 2012 je další nárůst u mzdových nákladů a zákonného pojištění. V tabulce je uveden procentní podíl osobních nákladů na cekových nákladech a tento podíl se během sledovaných posledních 5 let zvýšil z hodnoty 28,81% na hodnotu 31,87%.

Na jedné straně je velice důležité, aby se podnik staral o své zaměstnance, neboť spokojený zaměstnance odvádí lepší výkony než zaměstnanec nespokojený. Z tohoto důvodu je zvyšování mzdových nákladů, ale i poskytování zaměstnaneckých výhod a benefitů velice důležitou motivací pro zaměstnance a jejich pracovní výkony. Na straně druhé až příliš velké neúměrné zvyšování mezd může začít ztrácet význam zaměstnance motivovat a může vést pouze ke zvýšování nákladů, které už nebude spojeno s dosahováním vyšších výkonů. Jako ve všech podnicích, tak i ve společnosti AWELD by bylo vhodné zrevidovat mzdové výměry všech zaměstnanců a provést vyhodnocení, zda nové mzdové výměry jsou u všech pracovních pozic nastaveny adekvátně či nikoliv.

4.7 Rozbor nákladové položky tvorba opravných položek

Společnost AWELD má velice zajímavý vývoj nákladů v oblasti tvorby opravných položek. Společnost tvoří opravné položky ke svým pohledávkám, které jsou více jak půl roku po splatnosti. Tvoří zákonné opravné položky k pohledávkám, které jsou podle zákona č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů daňově uznatelné. A dále AWELD tvoří opravné položky k pohledávkám, které dle tohoto zákona nejsou výdajem (nákladem) vynaloženým na dosažení, zajištění a udržení příjmů, to znamená, které nejsou daňově uznatelné. Tyto účetní opravné položky společnost AWELD tvoří podle § 55 vyhlášky č. 500/2002 Sb. a tvoří je na přechodné snížení ocenění majetku v účetnictví. [13]

Dle zákona č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů výdajem (nákladem) vynaloženým na dosažení, zajištění a udržení příjmů jsou tyto opravné položky: [12]

- opravné položky k nepromlčeným pohledávkám, jejichž rozvahová hodnota v okamžiku vzniku nepřesáhne částku 200 000 Kč a od konce sjednané lhůty splatnosti uplynulo více než 6 měsíců se můžou tvořit až do výše 20% neuhrazené rozvahové hodnoty pohledávky [12]

- vyšší opravné položky než je uvedeno v odstavci předchozím, lze vytvářet jen v případě, bylo-li ohledně těchto pohledávek zahájeno rozhodčí řízení nebo soudní řízení nebo správní řízení, jehož se poplatník daně z příjmů řádně účastní [12]

- opravné položky k nepromlčeným pohledávkám, jejichž rozvahová hodnota v okamžiku vzniku přesáhne částku 200 000 Kč lze tvořit jen v případě, bylo-li ohledně těchto pohledávek zahájeno rozhodčí řízení nebo soudní řízení nebo správní řízení, jehož se poplatník daně z příjmů řádně účastní [12]

- opravné položky k nepromlčeným pohledávkám lze tvořit až do výše 100% její neuhrazené rozvahové hodnoty pouze v případě:

- že se nejedná o pohledávku vymezenou v § 8a odst. 4,
- že rozvahová hodnota pohledávky v okamžiku jejího vzniku nepřesáhne 30 000 Kč,
- že od konce sjednané lhůty splatnosti pohledávky uplynulo nejméně 12 měsíců,
- že celková hodnota pohledávek vůči témuž dlužníkovi nepřesáhne za zdaňovací období částku 30 000 Kč. [12]

Kromě opravných položek k pohledávkám společnost AWELD ještě tvoří opravné položky k materiálu, který leží na skladě bez pohybu více jak 2 roky. Zde společnost tvoří účetní opravné položky ve výši 100% pořizovací ceny materiálu.

Obrázek 19: Vývoj opravných položek k pohledávkám a k materiálu společnosti AWELD spol. s r.o. v letech 2008 - 2012 (v tis.Kč)

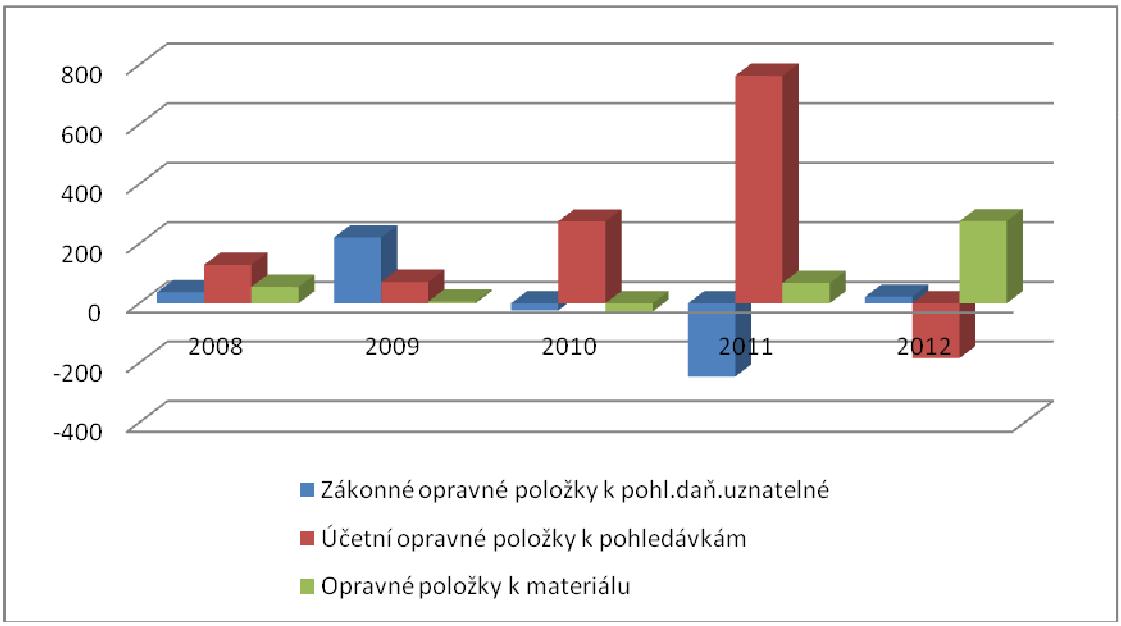

Zdroj: Vlastní zpracování, 2013

Ve výše uvedeném grafu jsou zobrazeny zákonné opravné položky k pohledávkám daňově uznatelné, účetní opravné položky k pohledávkám daňově neuznatelné a opravné položky k materiálu, které jsou také daňově neuznatelné. Největší růst tyto náklady zaznamenaly v roce 2011 a to hlavně účetní opravné položky k pohledávkám daňově neuznatelné. Tato položka, jejíž výše činila 764 tisíc Kč v roce 2011, bude nyní podrobněji rozebrána.

Níže uvedený obrázek je část přehledu salda odběratelského k 31.1.2012 společnosti AWELD. Na obrázku je zobrazena část salda s pohledávkami, ke kterým byly v roce 2011 vytvořeny opravné položky. Opravné položky byly tvořeny k pohledávkám, které jsou v kategorii do 365 a do 730 dnů po splatnosti. K pohledávkám, které jsou v kategorii 1095 dnů po splatnosti, již opravné položky byly vytvořeny v předcházejícím roce. A pohledávky do 180 dnů po splatnosti nejsou ještě ke dni 31.1.2012 více jak 6 měsíců po splatnosti a opravné položky se k nim v hospodářském roce 2011 tvořit nemusí.

Obrázek 20: Část přehledu odběratelského salda ke dni 31.1.2012 společnosti AWELD spol. s r.o.

Č. org.	Název	Párovací znak	Saldo 1	Saldo 1 CM	Datum splatnosti (DMR)
1137	KeraTech s. r. l.	110110250	46904,54	1862,4	25.11.2011
1604	Tvornica opeke d.o.o. Sarajevo	110110262	29781,77	1182,52	14.11.2011
2430	SPRI TECH	110110235	952620,11	37824,9	27.11.2011
90			1029306,42	40869,82	
1604	Tvornica opeke d.o.o. Sarajevo	110110199	137875,03	5474,49	14.9.2011
1604	Tvornica opeke d.o.o. Sarajevo	110110237	89013,86	3534,4	28.10.2011
180			226888,89	9008,89	
1010	DILJ d.o.o.	110110144	213420,21	8474,1	6.7.2011
2366	Tvarbet Moravia, a.s.	10110077	20400	0	11.5.2011
365			233820,21	8474,1	
420	PGM d.o.o. za proizvodnju gradevnog	110100306	25103,15	996,75	25.11.2010
2013	OPEKA d.o.o.	110100047	290675,2	11541,6	17.4.2010
2207	SC FIRST INVESTMENT	110100076	201480	8000	26.4.2010
730			517258,35	20538,35	
2008	Unipor IGM	110090028	260778,08	10354,5	20.3.2009
2039	IGM Stražilovo	110090209	124403,57	4939,59	14.10.2009
2039	IGM Stražilovo	110090267	193974,87	7702	11.12.2009
1095			579156,52	22996,09	

Zdroj: Interní materiály AWELD spol. s r.o., 2013

Tabulka 7: Přehled jednotlivých účetních opravných položek k pohledávkám vytvořených v roce 2011 společnosti AWELD spol. s r.o.

Číslo faktury	Procentní výše opravné položky	Hodnota opravné položky
110110144	100% opravná položka	213 420,21 Kč
10110077	80% opravná položka	16 320,00 Kč
110100306	80% opravná položka	20 082,52 Kč
110100047	100% opravná položka	290 675,20 Kč
110100076	100% opravná položka	201 480,00 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování, 2013

Ve výše uvedené tabulce je zřetelně vidět, že společnost AWELD přesně podle zákona č. 593/1992 Sb. tvoří u pohledávek s rozvahovou hodnotou do 200 tisíc Kč dvacetiprocentní opravné položky daňově uznatelné a u námi sledovaných účetních opravných položek lze vidět už jen tvorbu 80% účetní opravné položky daňově neuznatelné. Výše uvedené dvě pohledávky do hodnoty 200 tisíc Kč jsou dokonce ve výši do 30 tisíc Kč, ale nelze zde vytvořit 100% opravnou položku daňově uznatelnou. Pohledávka za Tvarbet Moravia není více jak 12 měsíců po splatnosti a pohledávka za odběratelem PGM je sice více jak 12 měsíců po splatnosti, ale ve zdaňovacím období 2011 existuje ještě další pohledávka za tímto odběratelem a je překročena hranice 30 tisíc Kč celkové hodnoty pohledávek vůči témuž dlužníkovi.

U pohledávek s vyší hodnotou než 200 tisíc Kč společnost tvoří jen opravné položky daňově neuznatelné, u těchto pohledávek jsou 100% účetní opravné položky. Společnost se neúčastní u žádné z výše uvedených pohledávek rozhodčího ani soudního ani správního řízení, proto nelze více daňově odepsat.

4.8 Rozbor finančních nákladů

Poslední analyzovanou nákladovou položkou jsou finanční náklady. Tento druh nákladů má ve společnosti AWELD následující vývoj:

Obrázek 21: Vývoj finančních nákladů AWELD spol. s r.o. v letech 2008 - 2012 (v tis.Kč)

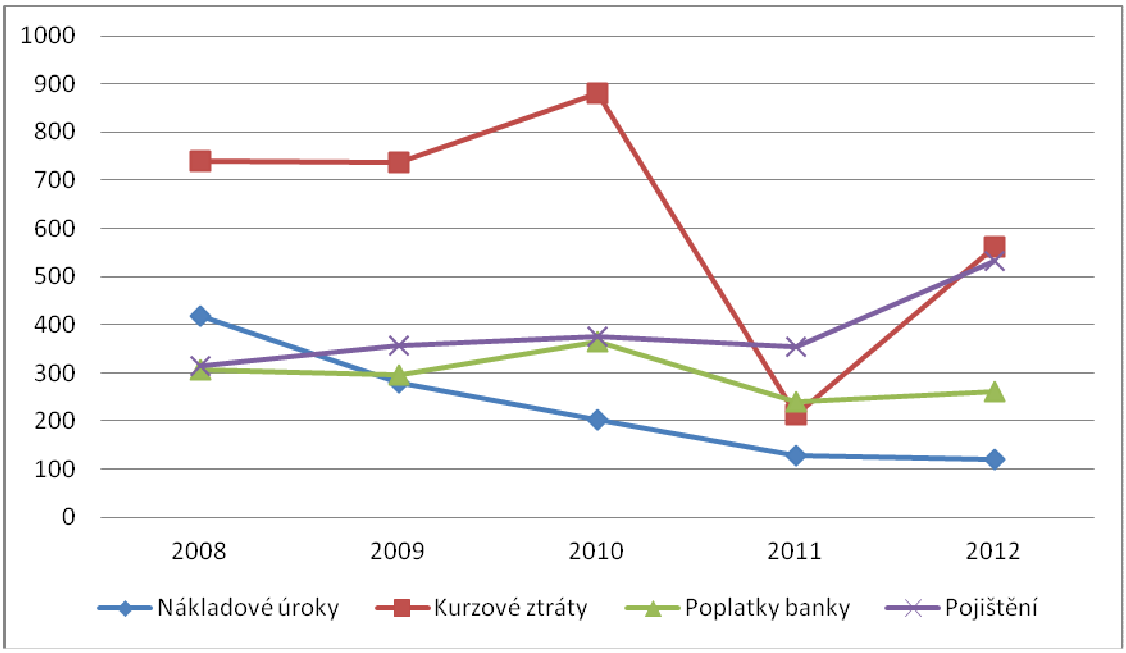

Zdroj: Vlastní zpracování, 2013

Nákladové úroky mají v celém sledovaném období klesající tendenci, což je výborný výsledek v úsilí o snižování nákladů. Také tento údaj udává, že výše poskytnutých úvěrů, ze kterých se tyto úroky platí, ve společnosti AWELD rok od roku klesá a to je pozitivní zpráva v hospodaření společnosti. Poplatky banky se po celou dobu posledních 5 let pohybují kolem hodnoty 300 tisíc Kč, nemají ani rostoucí ani klesající charakter. Náklady na pojištění jsou první 4 roky přibližně ve stejné výši, v posledním roce 2012 ovšem nastává nárůst, neboť společnost si v tomto roce sjednává nové pojištění svého majetku.

Nejzajímavějším a nejvíce ovlivnitelným finančním nákladem dle názoru autorky jsou **kurzové ztráty**. Tato nákladová položka proto bude dále více rozebrána.

AWELD má více přijatých plateb v cizí měně, konkrétně v měně EUR než odchozích plateb v této měně. Z tohoto údaje jasně vyplývá, že na bankovních účtech společnosti se postupně hromadí měna EUR, ale nedostává se tuzemské měny na úhrady závazků. Porovnání kolik peněz plyne do společnosti v EUR a kolik EUR odchází ze společnosti ukazují následující grafy:

Obrázek 22: Přehled přijatých plateb za vystavené odběratelské faktury společnosti AWELD spol. s r.o. v roce 2012 (v tis.Kč)

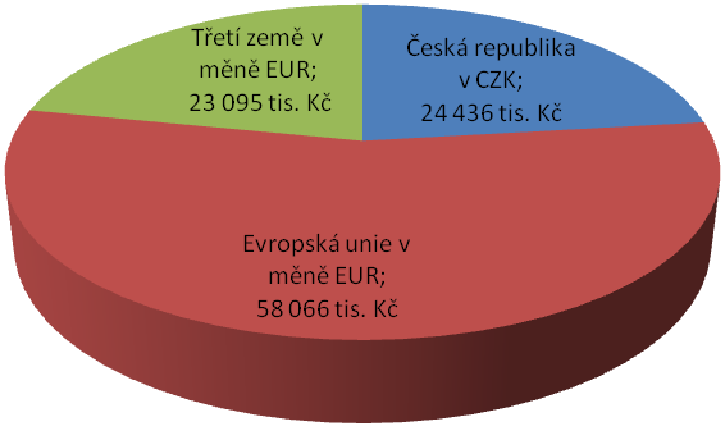

Zdroj: Vlastní zpracování, 2013

Obrázek 23: Přehled odchozích plateb dodavatelských faktur dle měny společnosti AWELD spol. s r.o. v roce 2012 (v tis.Kč)

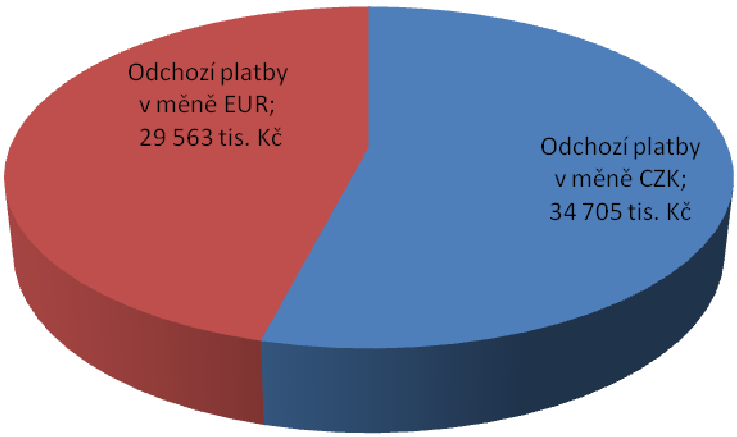

Zdroj: Vlastní zpracování, 2013

V roce 2012 AWELD přijal 81 161 tisíc Kč v cizí měně EUR, což bylo 3 303 864 EUR. Ve stejném období AWELD vydal pouhých 29 563 tisíc Kč v této měně = 1 175 471

EUR. To znamená, že během roku 2012 se na bankovních účtech společnosti nashromáždilo 2 128 393 EUR. Naprostá většina této sumy v EUR se prostřednictvím bank převedla na tuzemskou měnu.

Vývoj kurzu CZK vůči EUR měl v roce 2012 jak stoupající tak klesající trend, což dokládá následující graf.

Obrázek 24: Vývoj kurzu CZK vůči EUR v roce 2012 podle ČNB

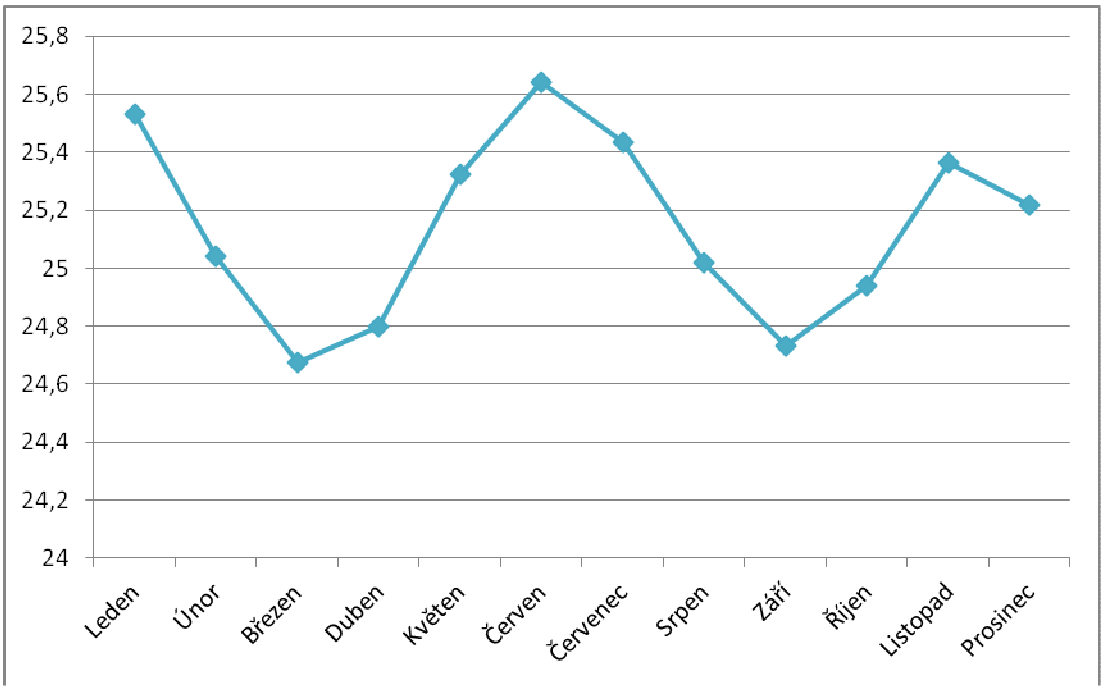

Zdroj: ČNB, 2013

Díky neustále se měnícímu kurzu a díky nedostatečnému zajištění proti kurzovému riziku společnost AWELD na většině transakcí převodu EUR na české koruny utrpěl kurzovou ztrátu. V roce 2012 kurzová ztráta činila 561 tisíc Kč. Menší část této částky tvoří kurzová ztráta, která vznikla jako rozdíl kurzu předpisu faktur a kurzu úhrady těchto faktur. Podstatnou část této nákladové položky tvoří kurzové ztráty vzniklé při převodu měny EUR na CZK. Jak již bylo zmíněno, tyto kurzové rozdíly jsou zapříčiněny hlavně nevyužíváním nástrojů ke snížení kurzového rizika společností AWELD.

5 Návrhy a doporučení

5.1 Doporučení v oblasti kurzových rozdílů

Společnost AWELD má u svých bankovních ústavů sjednán pro bezhotovostní směnu lepší výhodnější kurz CZK vůči EUR než jaký je nabízen na kurzovním lístku banky. Z tohoto důvodu AWELD v naprosté většině případů používá pro směnu EUR na české koruny typ obchodu měnový spot. Tento obchod je sice uskutečňován za lepší kurz než jaký je běžně nabízen, ale tento kurz samozřejmě vychází z aktuálního kurzu nabízeného bankou v ten daný okamžik. Z tohoto důvodu by AWELD musel neustále sledovat vývoj směnného kurzu a při oslabování koruny, pokud je dostatek EUR na bankovním účtě, domluvit **spotový obchod**. I přes fakt, že se majitelé společnosti snaží převody EUR na koruny uskutečňovat v období, kdy koruna oslabuje, naprostá většina spotových obchodů končí s kurzovou ztrátou. Je to dáno jednak tím, že sledování vývoje směnného kurzu není prioritní činností ve společnosti, není to náplní pracovní činnosti žádného zaměstnance, tudíž sledování vývoje kurzu bývá nepravidelné, někdy nahodilé. Druhým důvodem je skutečnost, že AWELD často potřebuje v určitý okamžik mít na svých bankovních účtech dostatek tuzemské měny pro platby mezd, pojištění, daní, pro splácení úvěrů a půjček a často není možné čekat na dobu, až koruna oslabí a směnný kurz bude výhodnější. Tyto důvody vedou k tomu, že se tyto spotové obchody uskutečňují za méně výhodné směnné kurzy a končí kurzovými ztrátami.

Lepším nástrojem pro zajištění proti kurzovému riziku je **forward**. Tento typ obchodu funguje tak, že v době výhodného směnného kurzu, kdy koruna oslabuje, si společnost domluví s bankou, že v určitém konkrétním termínu v budoucnosti banka prodá EURa společnosti za tento výhodný směnný kurz, který platí v této době. Výše obchodu v cizí měně a termín prodeje v budoucnosti jsou s bankou přesně nasmlouvány. Tento zajišťovací typ obchodu společnost AWELD využila v roce 2012 jenom jednou. Výhody tohoto druhu obchodu lze ukázat na **konkrétním praktickém příkladu ze společnosti AWELD spol. s r.o.:**

V měsíci srpnu 2012 AWELD spol. s r.o. vystavil níže zobrazenou vydanou fakturu odběrateli Pezinské tehelne – Paneláreň, a.s. Slovensko. Částka k úhradě na této faktuře je 315 419,- EUR. Kurz měsíce srpna 2012 podle ČNB byl 25,355 CZK/EUR. To

znamená, že výše pohledávky, která se zaúčtovala a která byla očekávána byla 7 997 448,75 CZK. Odběratel Pezinské tehelne zaplatil tuto fakturu v měsíci září 2012, kdy byl kurz podle ČNB 24,895 CZK/EUR. Kurz během období jednoho měsíce poklesl o 0,46 CZK na 1 EUR. V měsíci září 2012 AWELD obdržel 315 419,- EUR, ale ne v očekáváné výši 7 997 448,75 CZK, ale ve výši 7 852 356,01 CZK. Na této jediné transakci v rozmezí pouhého jednoho měsíce společnost ztratila 145 092,74 CZK.

Kdyby tehdy v srpnu 2012 AWELD při vystavování faktury si domluvil s bankou forwardový obchod, že na konci měsíce září 2012 banka prodá EURa společnosti za výhodný kurz měsíce srpna, tak by sice AWELD obdržel EUR jen v té ekvivalentní výši 7 852 356,01 CZK. Ale vzápětí by společnost díky dohodnutému forwardu tyto EUR prodala za dohodnutý srpnový kurz a tím by na svůj účet inkasovala v korunách částku 7 997 448,75 CZK, kterou očekávala a nedošlo by k žádné kurzové ztrátě.

V příkladu jsou použity měsíční kurzy ČNB, neboť společnost AWELD ve svém účetnictví pro zaúčtování všech účetních případů v cizích měnách během roku používá měsíční kurzy České národní banky.

Na tomto příkladu jsou zřetelně vidět výhody forwardového obchodu. Při použití forwardu by AWELD neutrpěl kurzovou ztrátu 145 092,74 CZK. Skutečností je, že by AWELD zaplatil poplatky bance za provedený forwardový obchod řádově ve stovkách korun. Dále by vznikly náklady na zaměstnance, který by měl takovéto finanční obchody v náplni své práce. Vzhledem k počtu provedených převodů během jednoho roku by sjednávání a vyhodnocování těchto finančních obchodů zabralo zhruba pětinu pracovní doby administrativního pracovníka. Průměrný měsíční plat administrativního zaměstnance činí ve společnosti AWELD 25 tisíc Kč. Z toho vyplývá, že měsíční mzdové náklady na zaměstnance, který by měl v náplni finanční obchody, by činily 5 tisíc Kč, roční mzdové náklady by činily 60 tisíc Kč. Kurzová ztráta v roce 2012 byla 561 tisíc Kč, takže i po odečtení nákladů, které by vznikly při používání forwardu nebo jiného nástroje zajištění proti kurzovému riziku, by společnost ušetřila v roce 2012 přibližně 500 tisíc Kč.

Z výše uvedených údajů jasně vyplývá následující doporučení: používání forwardu nebo jiných nástrojů pro zajištění proti kurzovém riziku ve společnosti AWELD je velice vhodné a žádoucí a povede ke snižování finančních nákladů a ke zvyšování finančního výsledku hospodaření.

Obrázek 25: Vydaná faktura společnosti AWELD spol. s r.o.

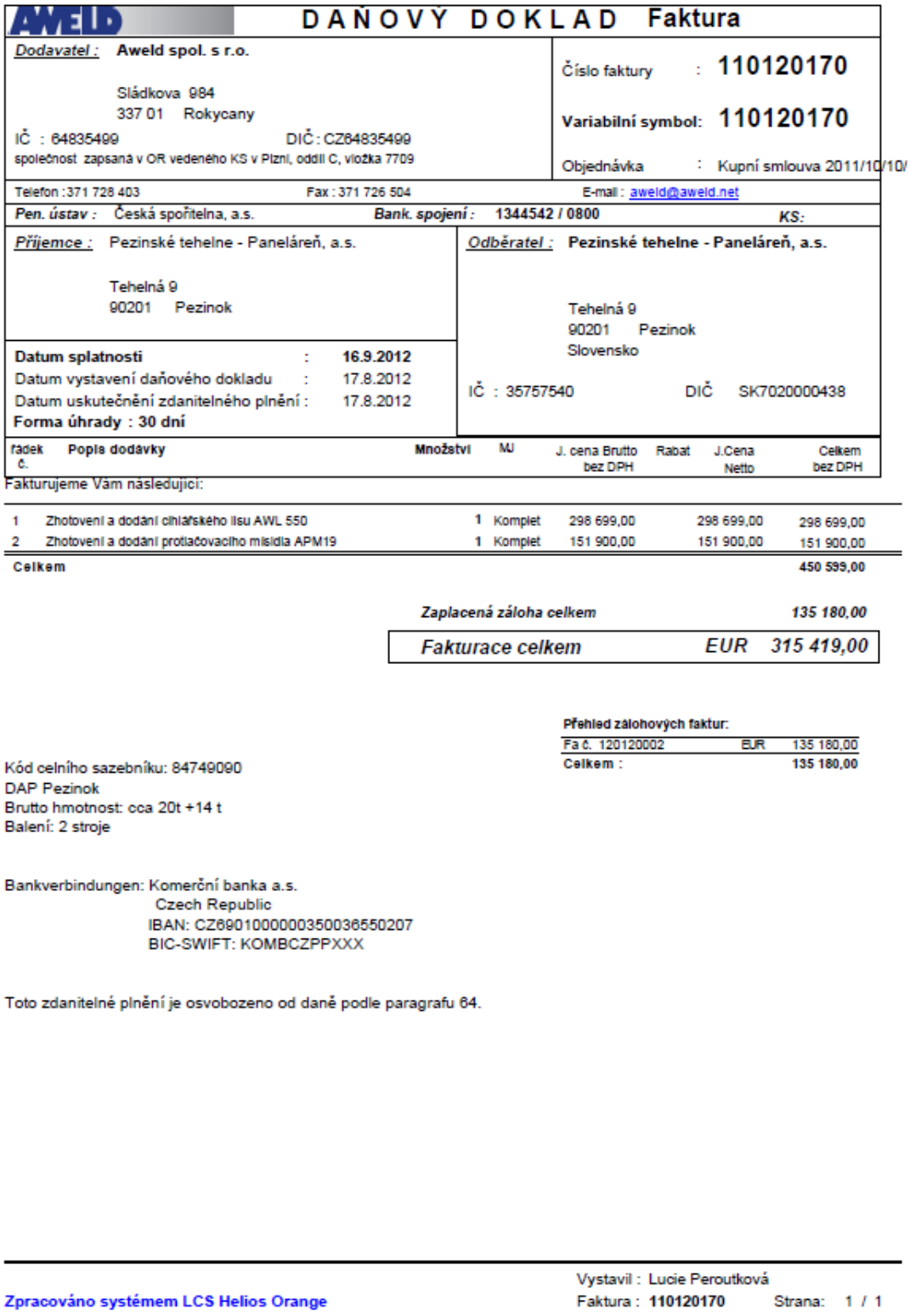

AWELD

DAŇOVÝ DOKLAD Faktura

Dodavatel : Aweld spol. s r.o.
Sládkova 984
337 01 Rokycany
IČ : 64835499 DIČ : CZ64835499
společnost zapsaná v OR vedeného KS v Plzni, oddíl C, vložka 7709

Číslo faktury : 110120170
Variabilní symbol: 110120170
Objednávka : Kupní smlouva 2011/10/10/

Telefon :371 728 403 Fax : 371 726 504 E-mail : aweld@aweld.net
Pen. ústav : Česká spořitelna, a.s. Bank. spojení : 1344542 / 0800 KS:

Příjemce : Pezinské tehelne - Paneláreň, a.s.
Tehelná 9
90201 Pezinok

Odběratel : Pezinské tehelne - Paneláreň, a.s.
Tehelná 9
90201 Pezinok
Slovensko
IČ : 35757540 DIČ SK7020000438

Datum splatnosti : 16.9.2012
Datum vystavení daňového dokladu : 17.8.2012
Datum uskutečnění zdanitelného plnění : 17.8.2012
Forma úhrady : 30 dní

Fakturujeme Vám následující:

řádek č.	Popis dodávky	Množství	MJ	J. cena Brutto bez DPH	Rabat	J.Cena Netto	Celkem bez DPH
1	Zhotovení a dodání cihlářského lisu AWL 550	1	Komplet	298 699,00		298 699,00	298 699,00
2	Zhotovení a dodání protlačovacího mísidla APM19	1	Komplet	151 900,00		151 900,00	151 900,00
Celkem							450 599,00

Zaplacená záloha celkem 135 180,00

Fakturace celkem EUR 315 419,00

Přehled zálohových faktur:

Fa č. 120120002	EUR	135 180,00
Celkem :		135 180,00

Kód celního sazebníku: 84749090
DAP Pezinok
Brutto hmotnost: cca 20t +14 t
Balení: 2 stroje

Bankverbindungen: Komerční banka a.s.
Czech Republic
IBAN: CZ6901000000350036550207
BIC-SWIFT: KOMBCZPPXXX

Toto zdanitelné plnění je osvobozeno od daně podle paragrafu 64.

Zpracováno systémem LCS Helios Orange

Vystavil : Lucie Peroutková
Faktura : 110120170 Strana: 1 / 1

Zdroj: Interní materiály AWELD spol. s r.o., 2013

5.2 Doporučení v oblasti ostatních finančních nákladů

Na obrázku č. 21 je vidět, že položka finančních nákladů **poplatky banky** se po celou sledovanou dobu drží přibližně na stejné úrovni okolo hodnoty 300 tisíc Kč. I když tato nákladová položka nemá rostoucí charakter, přesto by bylo vhodné učinit pár kroků vedoucích ke snížení tohoto nákladu.

Společnost AWELD platí na poplatcích svým peněžním ústavům, jak již bylo uvedeno, cca 300 tisíc Kč ročně. Po nahlednutí do účetnictví společnosti je zřejmá skutečnost, že za vedení účtů, za správu úvěrů a za elektronické bankovnictví platí společnost AWELD bankám dost značné částky. Je hodně pravděpodobné, že tyto částky po jednáních s bankovními ústavy by se daly snížit, neboť v současné době se peněžní ústavy snaží čím dál více vyjít vstříc svým klientům, většina bank dokonce nabízí některé své služby zcela zdarma osvobozené od poplatků. Z těchto důvodů je skoro téměř jisté, že určitého snížení v oblasti poplatků by dosáhla i společnost AWELD. Proto by bylo žádoucí, aby management společnosti uskutečnil jednání se svými osobními bankéři a snažil se domluvit nižší poplatky za bankovní služby poskytované společnosti AWELD.

Druhá skutečnost, která je zřejmá z účetnictví společnosti, jsou dosti vysoké poplatky za přijaté a odchozí platby placené bankám. Přijaté platby od svých odběratelů společnost AWELD ovlivnit nemůže, odchozí platby a s tím spojené poplatky ovšem společnost ovlivnit výrazným způsobem může. Společnost AWELD hradí svoje dodavatelské faktury způsobem, že každou přijatou fakturu hradí zvlášť. To způsobuje, že společnost má velké množství odchozích plateb a s tím je spojena vysoká částka za poplatky, které si banka účtuje za odchozí platby. U bankovních ústavů, u kterých společnost AWELD má vedeny svoje účty, jsou poplatky totiž počítány podle počtu odchozích plateb.

Řešením této situace by bylo slučování plateb více faktur jednomu dodavateli do jedné platby. U společnosti AWELD by toto řešení mělo zřejmě velký účinek na snížení poplatků placených bankám. AWELD má velké množství dodavatelských faktur a často jsou to faktury od stejných dodavatelů. Z tohoto důvodu by slučování více faktur do jedné platby ve většině případů šlo provádět snadno a jednoduchým způsobem, dokonce by bylo možné domluvit s některými dodavateli placení jejich faktur jedenkrát za 14 dní nebo jedenkrát za měsíc a v tomto termínu zaplatit jednou platbou všechny faktury za

dohodnuté období. V takových případech by nastala velká úspora u poplatků za odchozí platby. Společnost AWELD platí bankovní poplatek za tuzemské odchozí platby v průměru 3,- Kč za jednu platbu, u zahraničních odchozích plateb je výše poplatku mnohonásobně vyšší. Zde se výše poplatku pohybuje v rozmezí 100,- až 250,- Kč za jednu zahraniční platbu.

Z výše uvedených částek je zřetelně vidět, že by bylo velice žádoucí takováto úsporná opatření ve společnosti AWELD zavést, začít platit dodavatelské faktury hromadně a snažit se vyjednat s vybranými dodavateli výhodnější platební podmínky pro AWELD. Společnost by tímto krokem ušetřila mnoho desítek tisíc korun ročně.

5.3 Doporučení v oblasti tvorby opravných položek

V kapitole 4.6 byly rozebrány účetní opravné položky k pohledávkám daňově neuznatelné. Výše těchto pohledávek v roce 2011 činila 764 tisíc Kč. Dále ještě v tomto roce byly vytvořeny opravné položky k materiálu ve výši 68 tisíc Kč, to znamená účetních daňově neuznatelných opravných položek se v roce 2011 ve společnosti vytvořilo v hodnotě 832 tisíc Kč.

Tvorba těchto opravných položek se dá značným způsobem snížit ne-li docílit stavu, kdy se nebudou vytvářet žádné opravné položky.

U pohledávek se dá tvorbě opravných položek zamezit tím, že u nových a rizikových odběratelů bude požadována úhrada za výrobky nebo služby dopředu. U těchto odběratelů je žádoucí vystavovat zálohové faktury na 100% hodnoty pohledávky. Dodání zboží nebo služeb se v těchto případech uskuteční až po zaplacení zálohy, to znamená až po zaplacení celé hodnoty pohledávky. Konečná zúčtovací faktura se potom vystaví s nulovou částkou k úhradě, neboť na této zúčtovací faktuře se odečte záloha ve výši 100% pohledávky. Tímto způsobem se lze vyhnout riziku, že pohledávka zůstane nezaplacena více jak 6 měsíců a společnost bude muset tvořit k této pohledávce opravnou položku.

Obrácenou stranou výše navrhovaného řešení je skutečnost, že ne všichni odběratelé jsou nakloněni platit dopředu zálohové faktury ještě před tím než jim bude dodáno zboží

nebo služby. Jsou odběratelé, kteří se tomuto brání a zde pak hrozí riziko, že odběratel od obchodu odstoupí než by přistoupil na podmínku platby předem. Proto je nutné zvažovat u každého nového nebo hůře platícího odběratele zda trvat na zálohové platbě předem nebo zda platbu předem nevyžadovat. Ke každému takovému odběrateli je důležité a žádoucí přistupovat individuálně a zvažovat možná rizika.

Společnost AWELD v roce 2012 již začala prosazovat tuto politiku zálohových plateb u některých vybraných odběratelů a výsledek se dostavil. V roce 2012 daňově unatelné opravné položky k pohledávkám se tvořily pouze ve výši 22 tisíc Kč. Účetní opravné položky k pohledávkám se dostaly v tomto roce dokonce do mínusu, neboť část pohledávek z předcházejících let, které byly vyoprávkovány, byly v roce 2012 uhrazeny a došlo ke zrušení těchto opravných položek z účetnictví.

Z předcházejícího odstavce je zřejmé, že cesta zálohových plateb u vybraných odběratelů je cesta správná ke snížení této nákladové položky. Je velice žádoucí v tomto trendu pokračovat, u všech rizikovějších odběratelů se snažit o platby předem a tím co nejvíce eliminovat riziko tvorby tohoto nákladu. Tímto způsobem lze snadným způsobem dosáhnout velkého snížení této nákladové položky a zvýšení výsledku hospodaření.

Kladné hodnocení roku 2012 co se týká oblasti opravných položek k pohledávkám bohužel neplatí pro oblast **opravných položek k materiálu**. V oblasti bezobrátkových zásob materiálu je rok 2012 nejhorší ze sledovaných posledních 5 let. V tomto roce náklad tvorba opravných položek k materiálu má 4x vyšší hodnotu než v roce předcházejícím a 46x vyšší hodnotu než v roce 2009. Z tohoto důvodu je velice důležité skladové bezobrátkové položky co nejdříve spotřebovat a tím uvolnit finanční prostředky vázané v bezobrátkových zásobách.

Velký nárůst opravných položek k materiálu v roce 2012 oproti letům předcházejícím ukazuje následující graf.

Obrázek 26: Vývoj opravných položek k materiálu AWELD spol. s r.o. v letech 2008 – 2012 (v tis.Kč)

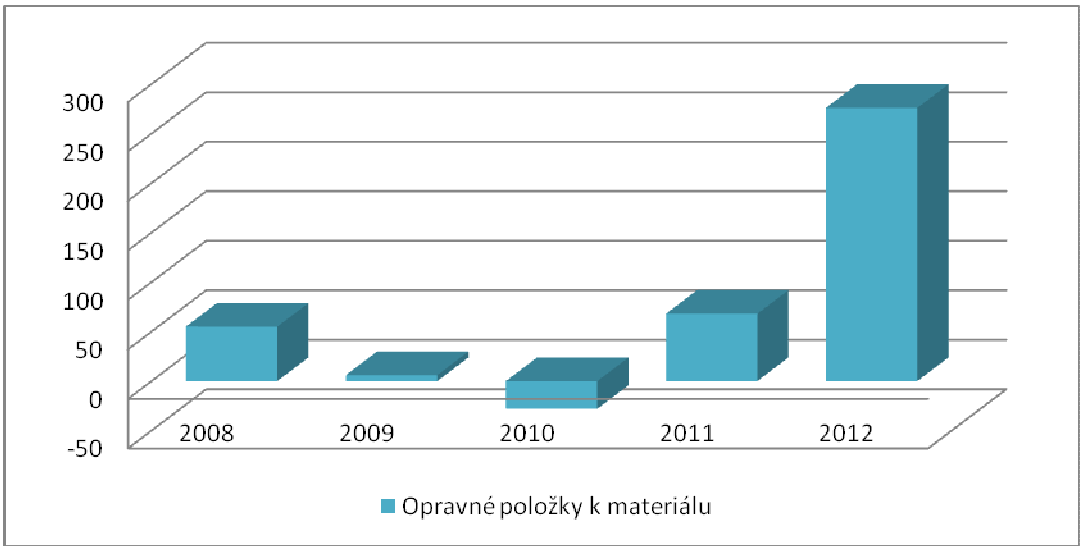

Zdroj: Vlastní zpracování, 2013

Ke snížení nákladu tvorba opravných položek k materiálu je do budoucna žádoucí objednávat a nakupovat především materiály, které jsou požadovány přímo na jednotlivé konkrétní zakázky. U materiálů nakupovaných ve větším množství na více zakázek najednou nakupovat jen osvědčené materiály, nákupu neznámých materiálů na zkoušku ve větším množství by bylo vhodné se co nejvíce vyvarovat. Právě z těchto materiálů se pak nejčastěji stávají ležáky na skladě, ke kterým se potom časem musí tvořit nežádoucí daňově neuznatelný náklad – opravné položky.

6 Závěr

Cílem bakalářské práce bylo zanalyzovat náklady společnosti AWELD spol. s r.o., vyhodnotit, jak se daří společnosti řídit svoje náklady a podat návrhy a doporučení na další možné snížení nákladů společnosti. V této analýze byla využita účetní data z minulých období, konkrétně data za roky 2008 - 2012. V práci byla vyhodnocena nejen minulá období, ale byly učiněny návrhy a doporučení do budoucnosti.

Analýza nákladů společnosti AWELD spol. s r.o. ukázala, že se jedná o prosperující výrobní podnik, který ve sledovaném období každý rok končil s kladným výsledkem hospodaření. V letech 2009 a 2010 byl ovšem výsledek hospodaření minimální. Tento nízký výsledek hospodaření nebyl způsoben jen ekonomickou recesí a s tím spojeným úbytkem zakázek, ale i nedostatečným řízením nákladů. V roce 2011 společnost začala využívat služeb krizového managera a tato spolupráce se projevila lepším řízením nákladů. Některé nákladové položky společnosti se v roce 2011 a 2012 snížily a došlo ke zvýšení výsledku hospodaření v těchto dvou letech. Došlo ke snížení nákladů na opravy, ke snížení ostatních provozních nákladů a finančních nákladů.

V oblasti tvorby opravných položek, v oblasti kurzových rozdílů a v oblasti ostastních finančních nákladů byly v bakalářské práci učiněny návrhy a doporučení na možné další snižování těchto konkrétních nákladových položek.

Společnost AWELD spol. s r.o. je výrobní podnik se specifickým výrobním programem, je proexportní společností, většina jeho zákazníků sídlí za hranicemi České republiky. Výrobní program je založen na výrobě kvalitních výrobků z dražších, ale vysoce kvalitních materiálů. Lze říci, že díky svému výrobnímu programu, stabilní základně odběratelů a při držení trendu lepšího a systematičtějšího řízení nákladů, který byl zaveden před 2 roky, má tato společnost dobré vyhlídky do budoucna.

Seznam tabulek

Tabulka 1: Výkony a VH po zdanění AWELD spol. s r.o. v letech 2008 - 2012 34

Tabulka 2: Struktura nákladů AWELD spol. s r.o. v letech 2008 - 2012 (v tis. Kč)..... 38

Tabulka 3: Vývoj analytických položek Spotřeby materiálu AWELD spol. s r.o. v letech 2008 -2012 (v tis. Kč) 39

Tabulka 4: Vývoj službových nákladových položek AWELD spol. s r.o. v letech 2008 - 2012 (v tis.Kč) 41

Tabulka 5: Vývoj analytických položek nákladu Ostatní služby AWELD spol. s r.o. v letech 2008 -2012 (v tis.Kč) 42

Tabulka 6: Vývoj osobních nákladů AWELD spol. s r.o. v letech 2008 – 2012 (v tis.Kč) 45

Tabulka 7: Přehled jednotlivých účetních opravných položek k pohledávkám vytvořených v roce 2011 společnosti AWELD spol. s r.o..... 49

Seznam obrázků

Obrázek 1: Průběh celkových proporcionálních, podproporcionálních a nadproporcionálních nákladů a nákladů fixních 12

Obrázek 2: Část formuláře rozvahy v aktualizovaném znění roku 2013..... 19

Obrázek 3: Lis AWL550..... 23

Obrázek 4: Podíl odbytu do tuzemska a do zahraničí AWELD spol.s r.o. v roce 2012. 25

Obrázek 5: Podíl exportu do jednotlivých zemí AWELD spol. s r.o. v roce 2012 25

Obrázek 6: Největší odběratelé AWELD spol. s r.o. v roce 2012..... 26

Obrázek 7: Organizační struktura AWELD spol. s r.o. 28

Obrázek 8: Vnitropodniková střediska AWELD spol. s r.o. 29

Obrázek 9: Vývoj sazby daně z příjmů právnických osob v letech 2003 - 2013 31

Obrázek 10: Vývoj výsledku hospodaření po zdanění AWELD spol. s r.o. 32

Obrázek 11: Vývoj tržeb AWELD spol. s r.o. v období 2008-2012 33

Obrázek 12: Porovnání výkonů a VH po zdanění AWELD spol. s r.o. v letech 2008 - 2012 34

Obrázek 13: Největší dodavatelé společnosti AWELD spol. s r.o. v roce 2012 36

Obrázek 14: Vývoj výnosů a spotřeby přím.výrob.materiálu AWELD spol. s r.o. v letech 2008 - 2012 (v tis.Kč) 39

Obrázek 15: Vývoj vybraných analytických položek Spotřeby materiálu AWELD spol. s r.o. v letech 2008 - 2012 (v tis.Kč)..... 40

Obrázek 16: Vývoj služeb AWELD spol. s r.o. v letech 2008 -2012 (v tis.Kč)..... 41

Obrázek 17: Vývoj vybraných analytických položek nákladu Ostatní služby AWELD spol. s r.o. v letech 2008 - 2012 (v tis.Kč)..... 43

Obrázek 18: Vývoj osobních nákladů AWELD spol. s r.o. v letech 2008 – 2012 (v tis.Kč) 45

Obrázek 19: Vývoj opravných položek k pohledávkám a k materiálu společnosti AWELD spol. s r.o. v letech 2008 - 2012 (v tis.Kč) 47

Obrázek 20: Část přehledu odběratelského salda ke dni 31.1.2012 společnosti AWELD spol. s r.o. 48

Obrázek 21: Vývoj finančních nákladů AWELD spol. s r.o. v letech 2008 - 2012 (v tis.Kč) 50

Obrázek 22: Přehled přijatých plateb za vystavené odběratelské faktury společnosti AWELD spol. s r.o. v roce 2012 (v tis.Kč) 51

Obrázek 23: Přehled odchozích plateb dodavatelských faktur dle měny společnosti AWELD spol. s r.o. v roce 2012 (v tis.Kč) 51

Obrázek 24: Vývoj kurzu CZK vůči EUR v roce 2012 podle ČNB 52

Obrázek 25: Vydaná faktura společnosti AWELD spol. s r.o. 55

Obrázek 26: Vývoj opravných položek k materiálu AWELD spol. s r.o. v letech 2008 – 2012 (v tis.Kč) 59

Seznam použitých zkratek

ČNB …… Česká národní banka

EAT ……. Earnings After Taxes

EBIT …… Earnings Before Interest and Taxes

EBITDA …….. Earnings Before Interest, Taxes, Depreciation and Amortization

EBT …….. Earnings Before Taxes

EU …… Evropská unie

FC …… fixní náklady

PO …… právnické osoby

Q …….. množství

ROS ……. Return on Sales

TC ……... celkové náklady

VH ……..… výsledek hospodaření

ZDP ……..…….. zákon o daních z příjmů

Seznam použité literatury

Monografické publikace

[1] ČECHOVÁ, Alena. *Manažerské účetnictví.* Brno: Computer Press, 2011. ISBN 978-80-251-2831-2

[2] FIBÍROVÁ, Jana; WAGNER, Jaroslav; ŠOLJAKOVÁ, Libuše. *Nákladové účetnictví: Manažerské účetnictví I). 3. přeprac. vyd.* Praha: Oeconomica, 2004. ISBN 80-245-0746-3

[3] HINKE, Jana; BÁRKOVÁ, Dana. *Účetnictví 2 Pokročilé aplikace.* Praha: Grada Publishing, 2010. ISBN 978-80-247-3516-0

[4] HRADECKÝ, Mojmír; LANČA, Jiří; ŠIŠKA, Ladislav. *Manažerské účetnictví.* Praha: Grada Publishing, 2008. ISBN 978-80-247-2471-3

[5] KOPEK, Rudolf; ČERNÁ, Marie; PLACHÁ, Denisa. *Účetnictví podnikatelů pro distanční studium I.* Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2009. ISBN 978-80-7043-677-6

[6] KRÁL, Bohumil a kol. *Manažerské účetnictví.* Praha: Management Press, 2002. ISBN 80-7261-062-7

[7] LAZAR, Jaromír. *Manažerské účetnictví a controlling.* Praha: Grada Publishing, 2012. ISBN 978-80-247-4133-8

[8] SEDLÁČEK, Jaroslav. *Účetnictví pro manažery*. Praha: Grada Publishing, 2005. ISBN 80-247-1195-8

[9] SKÁLOVÁ, Jana a kol. *Podvojné účetnictví 2013.* Praha: Grad Publishing, 2013. ISBN 978-80-247-4633-3

[10] ŠOLJAKOVÁ, Libuše. *Strategicky zaměřené manažerské účetnictví.* Praha: Management Press, 2009. ISBN 978-80-7261-199-7

Legislativa

[11] Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

[12] Zákon č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

[13] Vyhláška č. 500/2002 Sb., prováděcí vyhláška k podvojnému účetnictví

Elektronické zdroje

[14] Historie účetnictví [online]. 2013 [cit. 23.11.2013]. Dostupné z: http://www.dejiny.vse.cz/

[15] AWELD spol. s r.o. [online]. 2013 [cit. 6.8.2013] Dostupné z: http://www.justice.cz/

[16] Formulář Rozvaha [online]. 2013 [cit. 26.11.2013]. Dostupné z: http://www.portal.mpsv.cz/

[17] Kurzy devizového trhu [online]. 2013 [cit. 25.11.2013]. Dostupné z: http://www.cnb.cz/

Abstrakt

Foudová, A. *Analýza nákladů vybraného výrobního podniku.* Plzeň: Fakulta ekonomická ZČU v Plzni, 65 s., 2013

Klíčová slova:

Náklady, výnosy, zisk, ztráta, řízení nákladů

Tato bakalářská práce s názvem „Analýza nákladů vybraného výrobního podniku“ je rozdělena na teoretickou a praktickou část. Teoretická část seznamuje se společností AWELD spol. s r.o., definuje pojem náklady, členění nákladů a význam řízení nákladů.

Praktická část této práce sleduje vývoj výsledku hospodaření, vývoj tržeb a hlavně vývoj jednotlivých nákladových položek za posledních 5 let. Práce vyhodnocuje, jak se daří společnosti snižovat náklady. Přináší návrhy na případné další snižování nákladů a zvyšování výsledku hospodaření.

Abstract

Foudová, A. *Cost analysis of a particular manufacturing company.* Bachelor thesis. Pilsen: The Faculty of Economics – University of West Bohemia in Pilsen, 65 p., 2013

Keywords:

Costs, sales, profit, loss, management of costs

This bachelor work with title „Cost analysis of a particular manufacturing company“ is divided into a theoretical and a practical part. The theoretical part introduces company AWELD spol. s r.o., it defines term costs, division of the costs and importance of cost management.

The practical part of this work follows the development of the profit, the development of sales and mainly the development of concrete cost items for last five years. The work evaluates what success company has had in the area of reducing of costs. It brings proposals on possible further reducing of costs and increasing of the profit.